

Årsrapport 2017

MelhusBanken i 2017

2017 har vært et godt år med solid drift banken. Vi har gjennom året fortsatt å legge stor vekt på vårt lokalbankkonsept med tilstedeværelse i lokalmiljøet og god personlig rådgiving til våre kunder. Det er enkelt for kundene å komme i kontakt med sin rådgiver, og rådgiveren har kompetanse og fullmakter til å hjelpe kundene frem til beste løsning for kunden.

Etter flere år med høy vekst i utlån har banken i 2017 hatt større fokus mot innskudd og folks sparevaner. Bankens innskudd er gjennom året økt med 400 mill. kr, en nødvendig økning ut fra de siste års utlånsvekst. I løpet av året vedtok myndighetene nye skatteregler for kjøp og salg av aksjer gjennom etableringen av en aksjesparekonto. Det ble også innført en ny ordning for pensjonssparing med utsettelse av beskatning. Vi ønsker å være en personlig rådgiverbank, og tok derfor kontakt med samtlige av våre kunder som har aksjesparing gjennom MelhusBanken fra før. Dette utgjør rundt 3.000 kunder. Disse fikk tilbud om god innføring i de nye reglene og god rådgiving om fremtidig sparing. En rekke fornøyde kunder har fortalt oss at de setter stor pris på denne type oppfølging fra banken sin.

Banken har i 2017 videreført sitt ansvar med å lære ungdom personlig økonomi. Vi har i år vært hos 15 klasser/linjer på videregående skole og holdt undervisning i personlig økonomi med konseptet «sjef i eget liv». Med utgangspunkt i det samme konseptet tilbyr vi også alle 18 åringer som er kunde i banken en rådgivingsamtale der vi går igjennom med de økonomisk ståsted i dag, hva de kan forvente fremover, og hvordan de bør forberede seg best mulig for også økonomisk bli «sjef i eget liv».

Som tidligere år har vi hatt en rekke lokale aktiviteter som, f.eks. konsert med Bjarne Brøndbo i Melhus kirke til finansiering av nytt kirkeorgel. Gjennom støtte til lag og foreninger og andre sponsoraktiviteter har banken bidratt med i overkant av 2 mill. kr. i 2017.

Mot slutten av året gjennomførte vi en emisjon som økte bankens egenkapital med 55 mill. kr. Dette ble gjennomført for å møte de økte kapitalkravene som kom på slutten av 2016 og for at MelhusBanken fremdeles skal være en aktiv bank. Tilgangen på nye kunder har vært god, både innenfor personmarked og mot bedriftskunder. Samtidig har vi ut fra bankens egenkapitalsituasjon først og fremst hatt fokus på økning i innskudd og ulike former for sparing i aksje- og obligasjonsfond.

MelhusBanken har også i 2017 hatt stor tilgang på gode kunder, og det er tydelig at vårt lokalbankkonsept er attraktivt både på Melhus og i Trondheim. Dette vises også i de målingene som gjøres innenfor kundetilfredshet. For personkunder har vi en kundetilfredshet som er betydelig høyere enn gjennomsnittet av banker i Trondheimsregionen. Innenfor bedriftsmarked svarer 98% av våre kunder at de er fornøyd, svært fornøyd eller usedvanlig fornøyd med banken. Målingene viser at vi har tillit som en rådgiver for våre kunder. Dette er en tillit som vi skal gjøre vårt ytterste for å ta vare på og styrke ennå mer fremover. Bankens ansatte fortjener en stor takk for innsatsen og resultatene i året som har gått.

Ragnar Torland

Banksjef

Innhold

1.	Om MelhusBanken.....	4
2.	Eierstyring og selskapsledelse.....	5
2.1.	Bankens styrende organer	5
2.2.	Selskapskapital og utbytte.....	8
3.	Eika Alliansen	9
4.	Styrets Årsberetning.....	10
4.1.	Samfunnsansvar, arbeidsmiljø, likestilling og miljø.....	10
4.2.	Risikostyring	13
4.3.	Tilknyttede selskaper	14
4.4.	Generell økonomisk utvikling.....	15
4.5.	Bankens årsregnskap.....	16
5.	Årsresultat og disposisjoner	21
	Resultatregnskap	22
	Balanse	23
	Egenkapitaloppstilling.....	24
	Kontantstrømoppstilling.....	25
	Noter.....	26
	Revisors beretning.....	73
	Nøkkeltall.....	78
	Generalforsamlingen	79

1. Om MelhusBanken

Bankens virksomhet

MelhusBanken er en av Norges eldste sparebanker etablert i 1840. Banken har sitt hovedkontor i Melhus sentrum, og avdelingskontorer i Trondheim sentrum, Heimdal, Ler og Korsvegen. Banken har ca. 17.500 registrerte kunder og en forvaltningskapital inkl. plassering i Eika Boligkreditt på ca. 9,9 mrd. kroner ved årsskiftet.

MelhusBanken er en børsnotert bank med egen verdipapirkonsesjon. Vi bygger vår kundebehandling på en kombinasjon av moderne selvbetjeningsløsninger og personlige relasjoner. Vår visjon er ”*Vi Oppfyller Drømmer*”. Dette gjør vi gjennom våre kjerneverdier *Dyktig, Imøtekommende og Nær*. Vårt merkeløfte til våre kunder er: *Hjelp til gode valg. Alltid!* I sum skal bankens hovedstrategi sikre en aktiv og engasjert lokalbank basert på vekst og lønnsomhet.

Bankens hovedmarked er i Melhus og Trondheim kommune. I tillegg kan enkeltkunder i randkommunene inngå i kundegrunnet. MelhusBanken skal være den ledende banken for innbyggere og bedrifter i Melhus Kommune og et tydelig alternativ i Trondheim.

Vår kundebehandling kjennetegnes av lokalbankens fordeler i form av god og personlig service med korte beslutningsveier. Samtidig tilbyr vi gjennom Eika alliansen moderne selvbetjeningsløsninger på nivå med andre banker. Banken er deleier i Heimdal Eiendomsmegling AS og Melhus Regnskap AS.

Banken har over lang tid vist en utvikling med gode resultater, volumvekst og økning i bankens kapitaldekning.

Nøkkeltall	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Forvaltningskapital, inkl. EBK	9.902.087	9.668.660	8.213.272	6.415.514	5.987.228	5.284.266
Utlån inkl. EBK	8.839.017	8.594.679	7.553.923	6.943.400	6.458.884	5.436.808
Utlånsvekst inkl. EBK	2,8 %	13,8 %	8,8 %	7,5 %	18,8 %	8,5 %
Innskudd i % av utlån	71,8 %	67,4 %	64,3 %	70,3 %	72,2 %	78,3 %
Ren kjernekapitaldekning	17,1 %	15,8 %	15,0 %	14,0 %	12,5 %	12,8 %
Resultat før skatt	98.642	102.657	66.932	87.452	66.111	63.538
Rentenetto	1,6 %	1,6 %	1,8 %	1,9 %	1,8 %	1,6 %
Egenkapitalavkastning	10,3 %	12,6 %	8,8 %	12,7 %	11,8 %	14,9 %
K/I	48,2 %	48,9 %	55,6 %	41,4 %	52,9 %	62,7 %
Tapsprosent	0,02 %	0,04 %	0,09 %	0,14 %	0,12 %	0,05 %
Utbytte pr. bevis	8,50	8,50	8,50	9,00	8,50	11,50

2. Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i MelhusBanken omfatter de verdier, mål og prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. MelhusBanken følger norsk anbefaling vedrørende temaet eierstyring og selskapsledelse utarbeidet av sentrale interesseorganisasjoner. Anbefalingen retter seg først og fremst mot aksjeselskaper notert på Oslo Børs.

Formålet med anbefalingen er at børsnoterte selskaper skal ha en modell for eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom eiere, styret og daglig ledelse ut over det som følger av lovgivning.

Videre er formålet å styrke tilliten til selskapene og bidra til størst mulig verdiskapning over tid, til beste for eiere, ansatte og andre interessenter.

Anbefalingen anvendes for MelhusBanken som egenkapitalbevisbank så langt den passer for egenkapitalbevis. Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan den etterleves i MelhusBanken.

2.1. Bankens styrende organer

Generalforsamling.

Fra 1.1.2016 ble Sparebankloven erstattet av ny lov for Finansforetak. Banken har i den forbindelse bl.a. tilpasset sine vedtekter og erstatter forstanderskapet med generalforsamling iht ny lovgivning.

Bankens øverste organ er generalforsamlingen. Generalforsamlingen består av til sammen 24 representanter og er sammensatt av 9 egenkapitalbevisiervalgte, 6 kundevalgte, 6 ansattevalgte og 3 offentlig valgte representanter.

Generalforsamlingen velger bankens styre og fastsetter styrets honorar. Styret er generalforsamlingens organ for å lede og utøve den strategiske og operative driften av banken. Bankens vedtekter fastsettes av generalforsamlingen. Vedtektsendringer krever 2/3 flertall samt at minimum 50% av medlemmene i generalforsamlingen er tilstede. Generalforsamlingen beslutter videre egenkapitalemisjoner, erverv av egne egenkapitalbevis, opptak av fondsobligasjonslån og ansvarlig lån. Generalforsamlingen godkjenner også bankens årsregnskap.

Generalforsamlingens kontroll med virksomheten utøves av statsautorisert revisorselskap. Revisor velges av generalforsamlingen og generalforsamlingen fastsetter dens honorar. Det avgis egen beretning fra revisor til generalforsamlingen i forbindelse med fremlegging og godkjenning av årsregnskapet.

Generalforsamlingsmøter

Det avholdes normalt et årlig møte i generalforsamlingen. Dette møtet skal avholdes innen 31. mars, og her behandles og godkjennes årsoppgjøret samt valg til styre og komiteer. Alle møter ledes av generalforsamlingens leder. Innkalling med sakliste skal sendes ut minimum tre uker før generalforsamlingsmøtet og saksdokumenter skal sendes ut minimum 8 dager før møtet.

Valgkomiteer – egenkapitalbeviseremøte

Finansforetaksloven regulerer hvordan valgkomitéarbeidet skal foregå i banken. Ansattes representanter og offentlig oppnevnte representanter til generalforsamlingen har egne prosedyrer. Kundevalgte velges i et eget valg møte, etter innstilling fra en egen valgkomité. Generalforsamlingen har fastsatt egen instruks for kundevalget.

Egenkapitalbeviserne velger 9 medlemmer. Hver representant velges for fire år. Disse valgene foregår i et eget egenkapitalbeviseremøte etter innstilling fra en egen valgkomité, valgt av egenkapitalbeviserne. Samtlige kjente egenkapitalbevisere blir tilskrevet før dette møtet, og kan selv velge å møte eller ved fullmektig. Møtet blir også annonsert i utvalgte media.

Generalforsamlingen har en egen valgkomité som foreslår medlemmer til styret og øvrige komiteer. Valgkomiteen består av en representant fra hver av de fire grupperinger i generalforsamlingen. Generalforsamlingen har fastsatt egen instruks for komiteen.

Styret

Styret skal iflg vedtektene bestå av 5 - 9 representanter som velges av generalforsamlingen. Styret består av 7 medlemmer hvorav 2 ansattevalgte. Alle styrerepresentanter velges for 2 år av gangen. Generalforsamlingen velger styrets leder og styrets nestleder.

Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lov, vedtekter og generalforsamlingens vedtak. Det er fastsatt en egen instruks for styrets arbeid. Gjennom bankens årlige planprosesser fastsetter styret mål og strategier for bankens drift. En del av dette er mål knyttet til egenkapitalbehov og kapitalplan. Styret fastsetter også bankens risikoprofil og systemer for risikohåndtering og god intern kontroll. Styret fører løpende kontroll med bankens drift og risikoposisjonering gjennom oppfølging av handlingsplaner, kvartalsvis risikorapport, månedlig regnskapsrapportering og kvartalsvis rapporteringer av finansielle nøkkeltall, mot definerte grenseverdier. Gjennom utarbeidelse av instruks for risikoområder, bevilgningsfullmakter og årlig intern kontrollrapportering i henhold til egen forskrift for bankene, følger styret med bankens strategiske og operasjonelle risiko. Dette arbeidet overvåkes av revisor, som avgir en årlig erklæring vedrørende arbeidet med intern kontroll.

Styret fungerer som bankens revisjons- og risikoutvalg og har samlet den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta revisjons- og risikoutvalgets oppgaver. Utvalgets oppgaver er;

- a.) Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen.
- b.) Overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring
- c.) Forberede styrets behandling av risikostyring, risikokontroll og risikorapportering
- d.) Forberede styrets behandling av bankens kapitalbehov, kapitalmål og kapitalplan
- e.) Ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet.
- f.) Vurdere og overvåke revisors uavhengighet, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonsselskapet kan påvirke revisors uavhengighet.

På samme måte fungerer det samlede styret som godtgjørelsesutvalg med formål å påse at bankens godtgjørelsesordninger fremmer god styring og kontroll med bankens risikotaking.

Styret, sammensetning og uavhengighet

Ved sammensetning av styret vektlegger valgkomiteen styrets samlede kompetanse og geografiske tilknytning. Alle styremedlemmer velges for 2 år av gangen. Styrets leder velges av generalforsamlingen for ett år av gangen. Styret, foruten ansattevalgte representanter, består av tre næringslivsledere, en gårdbruker og en advokat.

Styrets arbeid

Styret utarbeider, og følger en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen tidfester sentrale områder som oppdatering av strategisk plan, rapporteringer, børsinformasjon, internkontroll med mer. Det utarbeides månedlige regnskaper for styret, samt kvartalsvise delårsregnskaper for presentasjon på Oslo Børs. Styret har i sitt arbeid fokus på at banken følger en strategisk plan, organiseres på en forsvarlig måte, samt bankens internkontroll, økonomiske stilling og formuesforvaltning. Det er utarbeidet en egen instruks for styrearbeid på samme måte som instruks for banksjef og bankens ledende ansatte.

Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret besluttes av generalforsamlingen etter vurdering / forslag fra generalforsamlingens valgkomité. Godtgjørelsen er todelt, med en fast del samt en del pr. møte. Godtgjørelsen fremgår av note 9 til årsregnskapet.

Bankens ledelse

Bankens ledergruppe består av 7 ledere.

Banksjef rapporterer til styret. Banksjef har det overordnede ansvar for ledergruppen og bankens daglige drift. Banksjef er utdannet statsautorisert revisor fra Norges Handelshøyskole og tilleggsutdannelse fra samme høyskole innenfor strategi og ledelse. Han har variert yrkesmessig bakgrunn med erfaring fra revisjon og rådgiving fra større internasjonalt revisjonsselskap og ledererfaring fra finansbransjen. Banksjef ble ansatt i 2013.

Assisterende banksjef rapporterer til banksjef, og er banksjefs stedfortreder. Ass. banksjef ansvar for bankens totale aktiviteter og resultater innenfor personmarked ved bankens kontorer i Melhus kommune. Hun har også ansvaret for bankens HR funksjon. Ass. banksjef er utdannet siviløkonom fra Bodø. Før hun begynte i banken i 2017 har hun ledererfaring som administrerende direktør i Sykehusapotekene Midt-Norge HF, samt prosjektleder, avdelingsleder og økonomisjef for samme virksomhet. Hun har også revisjon og økonomierfaring fra PWC og NTNU. Hun var medlem av bankens styre fra 2015 – 2017.

Leder Bedriftsmarked rapporterer til banksjef. Leder Bedriftsmarked har ansvar for bankens totale aktiviteter ut mot bedriftsmarkedet samt for bankens funksjoner for verdisikring og depot. I tillegg har han fagansvar for all kredittgivning og garantistillelser innenfor personmarked, bedriftsmarked og landbruk. Leder Bedriftsmarked har bred bankkompetanse, så vel fra vår bank som annen bank. Han er utdannet ved Trondheim Økonomiske Høyskole, med senere etterutdannelse fra Bankakademiet. Han har hatt ulike posisjoner i Melhus Sparebank. Ansatt i banken siden 1985.

Leder for Personmarked Trondheim rapporterer til banksjef. Han har ansvaret for bankens totale aktiviteter og resultater innenfor personmarked for bankens kontorer i Trondheim kommune. Han har fagansvaret for bankens spareområde, inklusive verdipapirkonsesjonen. Leder Personmarked Trondheim har variert yrkesbakgrunn fra ulike type bedrifter med blant annet regnskap/økonomierfaring, samt daglig leder og økonomisk rådgiver i bankens tidligere datterselskap Finans Rådgiving AS fra 1991 til 2010. Lederen har formell bakgrunn som agronom/agrotekniker med tilleggsfag fra BI og Høgskolen i Gjøvik. Ansatt i banken siden 2010.

Leder Serviceavdelingen rapporterer til banksjef. Hun har ansvaret for bankens dagligbankfunksjon, nettbaserte tjenester, betalingsløsninger og IKT funksjon. Hun har bachelorgrad innenfor økonomi og har vært ansatt i banken siden 2005.

Økonomisjef rapporterer til banksjef. Økonomisjef har ansvaret for virksomhetsstyring og regnskapsavleggelse i tillegg til bankens finansiering. Han er utdannet statsautorisert revisor, med bakgrunn fra et større internasjonalt og landsdekkende revisjonsselskap. Ansatt i banken siden 2005.

Salgssjef rapporterer til banksjef. Hun har ansvaret for bankens totale salg og markedsaktiviteter, herunder ansvaret for bankens sponsoraktiviteter og gavetildeling. Hun har i tillegg fagansvaret innenfor forsikringsområdet. Hun har forsikringsfaglig erfaringsbakgrunn og utdanning fra forsikring. Ansatt i banken siden 2006.

2.2. Selskapskapital og utbytte

Utbytte

Det er utarbeidet en klar og forutsigbar utbyttepolitikk som skal gi eierne en god direkteavkastning gjennom årlig utbytte. Utbytte skal til enhver tid tilpasses bankens inntjenings- og egenkapitalsituasjon. Det skal tilstrebes å utbetale årlig utbytte tilsvarende 50 – 100% av eierandelskapitalens matematiske andel av bankens overskudd. Generalforsamlingen beslutter det årlige utbytte.

Egenkapitalemisjoner, utstedelse av fondsobligasjoner og opptak av ansvarlige lån besluttes av generalforsamlingen og skal i henhold til forskrift alltid forhåndsgodkjennes av Finanstilsynet. Tilsvarende behandling kreves ved fullmakter til tilbakekjøp av egne egenkapitalbevis. Slike tilbakekjøp har ikke skjedd, bortsett fra tilbakekjøp av små poster i forbindelse med utdeling til de ansatte som bonus.

Bankens egenkapital

Det er styrets ansvar at banken til enhver tid har en egenkapital som er tilstrekkelig i forhold til bankens drift og i samsvar med de kapitalkrav som myndighetene setter. Grunnlaget for beregning av kapitalbehov er ihht. lov og forskrifter som Finanstilsynet har beskrevet i kapitaldekningsregelverket. I samsvar med regelverket gjennomfører banken systematisk vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til risikoprofil og bankens strategi. Analysen og vurderingen av kapitalbehovet er fremtidsrettet, og tar hensyn til planer, vekst og tilgang til egenkapitalmarkedene. Det tas også høyde for konjunkturer og finansieringsbehov. I tillegg foretar Finanstilsynet sine egne vurderinger av bankens kapitalbehov basert på Finanstilsynets samlede skjønnsmessige vurdering med støtte i metodikk i henhold til Finanstilsynets rundskriv nr. 12/2016.

Likebehandling av egenkapitalbevisiere og transaksjoner med nærstående

Egenkapitalbevisene utstedt av banken har alle samme klasse. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme i egenkapitalbeviser møtene og gir samme rett til utbytte. Ved emisjoner gir samtlige egenkapitalbevis samme relative tegningsrett til nye egenkapitalbevis. Dersom dette prinsipp skal kunne fravikes, skal dette begrunnes. Banken har etablert et innsideregister med forpliktende avtaler, slik at alle transaksjoner med egenkapitalbevis til eller fra innsidere meldes til Oslo Børs i henhold til børsreglementet.

Fri omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis er fritt omsettelig og uten noen restriksjoner.

Informasjon og kommunikasjon

Banken legger ut finansiell kalender på Oslo Børs, slik at alle på samme grunnlag skal kunne orientere seg om bankens regnskapsfremleggelse, utbyttedatoer og lignende. Alle transaksjoner fra innsidere meldes umiddelbart til Oslo Børs i henhold til børsens regelverk. Det gis ingen

regnskapskommentarer før regnskapene er kjent og offentliggjort for allmennheten. Bankens hjemmeside benyttes til informasjon. Her legges også delårs- og årsregnskap ut.

3. Eika Alliansen

MelhusBanken er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 69 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner, nær en million kunder og mer enn 3000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet - og en av de viktigste aktørene for norske lokalsamfunn. 9. januar 2018 sa 11 banker opp alle avtalene med Eika Gruppen og datterselskapene. Avtalene opphører når de respektive oppsigelsfrister utløper, de fleste med tre kalenderårs frist. De 11 uttredende bankene utgjør: Askim og Spydeberg, Aasen, Drangedal, Klæbu, Harstad, Lofoten, Selbu, Sparebanken DIN, Stadsbygd, Tolga-Os og Ørland.

Lokalbankene ved din side

Lokalbanker har bidratt til økonomisk utvikling og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i norske lokalsamfunn i snart 200 år. Lokalbankene i Eika Alliansen har full selvstendighet og styring av egen strategi og sin lokale merkevare. Nærhet og personlig engasjement for kundene og lokalsamfunnet, kombinert med inngående kunnskap om kundenes behov og bedriftenes lokale marked, er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn. Lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet. Med 69 lokalbanker med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og arbeidsplasser i mange norske lokalsamfunn.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen styrker lokalbankene ved å utvikle og levere konkurransedyktige tjenester og produkter som dekker lokalbankene og lokalbank-kundenes behov, i første rekke innen IT, digitalisering, infrastruktur og betalingsformidling. Eika Gruppen har et prosjektmiljø som utvikler digitale løsninger i samsvar med den generelle samfunnsutviklingen. I den sammenhengen legges det spesielt vekt på digitale løsninger som ivaretar lokalbankens nærhet til kunden.

Eika Gruppen har produktselskaper som leverer produkter til alliansebankene. Eika Forsikring er blant Norges største forsikringselskap og leverer de fleste produkter innen skade- og personforsikring. Eika Kredittbank leverer debet- og kredittkortprodukter samt finansieringsløsninger som leasing og salgspantlån. Eika Kapitalforvaltning leverer fondsprodukter for personkunder og bankene. Eika Gruppens samlede leveranser sikrer lokalbankenes konkurransedyktighet slik at de kan bygge videre på sin sterke, lokale markedsposisjon.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er et kredittforetak som er eid av 67 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på om lag 100 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

4. Styrets Årsberetning

4.1. Samfunnsansvar, arbeidsmiljø, likestilling og miljø

Lokalt engasjement som betyr noe

Som en lokal sparebank har MelhusBanken en rolle ut over det å være banken i sitt nedslagsfelt. Banken er en viktig støttespiller for mange aktiviteter og bevilger hvert år et betydelig beløp av årets resultat til ulike formål i bankens nærområde.

Som samarbeidspartner til Næringsforeninga i Trondheim, avdeling Melhus, bidrar banken til det generelle arbeidet med næringsutvikling i kommunen. Gjennom Næringsforeninga engasjerer banken seg i ulike saker av betydning for utviklingen i kommunen. Banken er også representert i kommunens nyopprettede næringsråd. Det har i løpet av året vært holdt 4 frokostmøter i bankens lokaler hvor lokalt næringsliv møtes for presentasjon og diskusjon av ulike tema. Oppslutningen om møtene blir stadig større og Næringsforeninga sammen med banken har utviklet seg til en møteplass for lokalt næringsliv. Gjennom merkevaren «smak og opplev Melhus» har også banken engasjert seg i utviklingen av lokal mat og opplevelser i kommunen. Bankens inngående lokale kunnskap gjør også at banken kan treffe gode kredittbeslutninger som er med på å utvikle våre kunder og lokalt næringsliv.

Som bank i lokalmiljøet i Melhus er vi også den organisasjonen som vet mest om privatøkonomi og hvilke utfordringer og feller dette kan medføre. Vi har nå i 3 år tilbydd denne kunnskapen til de videregående skolene i Melhus kommune og sørdelen av Trondheim kommune. Medarbeidere i banken har i 2017 besøkt 15 linjer/klasser hvor de har gitt elevene innsikt i viktige temaer knyttet til privatøkonomien til ungdom og unge voksne. Etterspørselen fra videregående skoler er økende og for 2018 planlegges det undervisning i inntil 20 klasser. Banken bidrar også med kompetanse og midler i forbindelse med «elevbedrifter» ved Melhus videregående skole. I tillegg følger vi opp våre egne kunder med tilsvarende rådgiving når de fyller 18 år. Denne oppfølgingen ble etablert i 2016 og er godt mottatt av kundene.

Lag, organisasjoner og enkeltpersoner driver viktig arbeid for barn, ungdom og eldre, og banken gir økonomisk støtte til mange av disse. Støtten gis i form av gaver, prosjektmidler og priser. I tillegg er MelhusBanken hovedsponsor for de fleste idrettslagene i kommunen hvor betydelige beløp utbetales til utstyr / arrangement og drift. Totalt er det i 2017 benyttet ca. 2 mill. kroner til ovennevnte formål.

Ut over idretten støtter banken økonomisk annet frivillig arbeid, først og fremst knyttet opp mot omsorgsaktiviteter og kulturelle tilbud. Gjennom å støtte breddeidretten og frivillig kultur- og omsorgsarbeid møter våre pengebidrag en stor frivillig innsats som i sum skaper viktige resultater for de det gjelder.

Nedenfor er logoen til idrettslag hvor MelhusBanken er hovedsponsor for breddeidretten i 2017. Vi vil gi ros til alle som deltar i disse organisasjonene og vi ønsker lykke til i det videre arbeidet!

Som tidligere år har banken også i 2017 bidratt med pengestøtte til at lag og foreninger kan gjennomføre sine utbygginger. Eksempler på mangfoldet i dette er:

Utbygging av nye brakker på Gauldal fotball sin stadion MelhusBanken arena Lundamo. Banken bidro slik at brakkene nå brukes som speakerbod og kiosk ved arrangementer og oppbevaring av treningsutstyr.

Innsamling til nytt kirkeorgel. MelhusBanken arrangerte en kirkekonsert med Bjarne Brøndbo til inntekt for nytt kirkeorgel

Gapahuken ved Gaustadvatnet. Banken var en av flere bidragsytere til å bygge en alternativ læringsarena for skolen/barnehagen, og et fint turmål for folk på Hølonda. Det er et båthus med gapahuk i den ene enden. I båthuset skal det være 6-8 kanoer og 1-2 båter

Arbeidsmiljø, likestilling og miljø

Banken hadde ved slutten av året 56 ansatte i bankdrift, samt 7 ansatte i kantine/renhold/vaktmester. Antall årsverk i bankdrift utgjorde 53, totalt 56,5 årsverk. Banken har 3 ansatte færre i år enn i fjor.

MelhusBanken er en kompetanseintensiv virksomhet. Det betyr at det er avgjørende for banken at våre kunder møter erfarne kunderådgivere med god innsikt i sine fagområder. Banken legger til rette for dette gjennom systematisk opplæring av ansatte. Banken har totalt 21 rådgivere sertifisert som «autorisert finansiell rådgiver», 11 rådgivere sertifisert innenfor «godkjennelsesordningen for skadeforsikring» og 14 innenfor «autorisasjonsordningen i kreditt». Ytterligere 12 rådgivere vil bli sertifisert innenfor de samme ordningene i 2018. Ordningene administreres av Finansnæringens autorisasjonsordning. I tillegg kommer ulike opplæringer og interne godkjenninger gjennom Eika skolen. Dette gjør at tilnærmet alle rådgivere er sertifiserte innenfor sine fagområder. I tillegg til skolebasert opplæring gjennomføres det et eget internt oppfølgingsopplegg av alle nyansatte basert på kompetanse og erfaring.

Banken som arbeidsgiver og bankens ansatte er i all hovedsak organisert gjennom Finans Næringens Hovedorganisasjon og Finansforbundet. Her er det laget retningslinjer for samarbeidet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker som banken følger. I tillegg legges det vekt på at ansatte skal få anledning til å påvirke og være med på å utforme sin arbeidshverdag til beste for banken og den enkelte. Kvaliteten på arbeidsmiljøet måles i egne klimaundersøkelser og ved behov iverksettes nødvendige tiltak. Det er et godt samarbeidsklima i banken.

Banken har valgt et verneombud som sammen med ledelsen ivaretar arbeidsmiljølovens regler om arbeidsmiljø og HMS. Verneombudet er gitt nødvendig opplæring. Det er så langt lagt mest vekt på at den enkelte skal ha en godt tilpasset arbeidsplass. Banken har også etablert et opplegg som motiverer og belønner ansatte for deltakelse i fysisk aktivitet og trening.

Det har i 2017 ikke forekommet skader eller ulykker i virksomheten. Sykefravær under 8 uker for 2017 ble på 1,7%, noe som er en reduksjon fra 2016 hvor tilsvarende sykefravær var 2,2%. Av årets sykefravær representerer egenmeldt fravær 0,5%. Styret er godt fornøyd med det lave sykefraværet i banken. Langtidsfravær mellom 9 og 52 uker utgjorde i sum 4,3% og skyldes ikke yrkesrettede sykdommer.

Banken legger vekt på likeverd og rettferdighet. Som en naturlig følge av dette er alle bankens medarbeidere, uavhengig av kjønn, innplassert i et likeverdig lønns-/normeringssystem, som gir lik lønn for likt arbeid. I ledergruppen er det fem menn og tre kvinner. Styret består av tre kvinner og fire menn. I bankens ledergruppe er det tre kvinner og fire menn.

Finanstilsynet har gjennom hvitvaskingsloven og tilhørende rundskriv lagt til rette for bankenes arbeid for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering. Banken har etablert et sett av tilhørende rutiner som sikrer at banken ivaretar sitt ansvar innenfor dette området. Dette omfatter bl.a. en risikobasert kundekontroll og tilhørende oppfølging og rapportering av kunder og transaksjoner.

Måling og rapportering angående brudd på menneskerettigheter eller forurensning av ytre miljø har begrenset relevans for bankens virksomhet. Det legges vekt på å anvende miljøriktige produkter.

4.2. Risikostyring

Virksomheten i Melhus Sparebank skal holdes innenfor rammen av moderat risikoprofil. Kredittrisikoen styres gjennom forsiktig fullmaktsdelegering. Banken har en egen kreditthåndbok som beskriver rutiner, fullmakter og risikoavdekning. Kredittrutinene angir klare og konservative regler for vurdering av panterisiko og betalingsevne. Alle lån/kreditter som ligger utenfor spesifiserte grenser for fullmaktsdelegasjonene, skal behandles på et høyere fullmaktsnivå, av en egen kredittkomité eller styret, avhengig av lånet/kredittens størrelse. Banken har fastsatt grenseverdier for størrelse på enkeltengasjement og spesielt utsatte bransjer.

Utlånene risikoklassifiseres i tolv risikogrupper fordelt på lav, middels og høy risiko. Risikoklassifiseringsmodellen er beskrevet i note 3. Det er knyttet ulike priser til de forskjellige låneprodukter slik at produkter med lav risiko gir lavere pris. Hva angår volum og nedskrivninger på utlån vises bl.a. til note 11. Bankens kredittpolicy har over tid gitt lave tap.

Banken søker å ha en lav renterisiko. Det aller meste av bankens utlån løper derfor med flytende rente som følger markedets renteutvikling. Tilsvarende har banken innskudd fra kunder og innlån fra markedet med flytende rente. I den grad banken har utlån og innlån med fast rente og en viss størrelse, søker man å redusere renterisikoen ved bruk av rentebytteavtaler.

Holdningen til investeringer i verdipapirer er forsiktig og banken skal ha lav risiko på området. Hovedvekten av bankens aksjeportefølje består av aksjer eid som grunnlag i forretningsdrift. Dette omfatter aksjer i Eika Gruppen AS, Eika Boligkreditt AS, Melhus Regnskap AS og Heimdal Eiendomsmegling AS, samt noen mindre poster i SDC, Eiendomskreditt, Spama og Bøndernes Hus AS. Øvrig aksje og aksjefondsportefølje hadde ved utgangen av 2017 en bokført verdi på 2,2 mill. kr.

Banken hadde ved utgangen av 2017 likviditetsplasseringer i statsobligasjoner, obligasjoner i norske banker, kommuner og fylkeskommuner til en verdi av 414 mill. kr. Banken har også investert i pengemarkedsfond med en bokført verdi på 329 mill. kr. I tillegg har banken en kommitert trekkrett på 250 mill. kr. Styret anser at bankens beholdning av kontanter, andre likvide midler og kommiterte linjer er tilstrekkelig. Obligasjonsporteføljen er satt ut til aktiv forvaltning hos Eika Kapitalforvaltning AS under et stramt mandat med hensyn til kreditt- og renterisiko.

Bankens finansiering skjer hovedsakelig gjennom innskudd fra egne kunder, obligasjonslån med lengre horisont og ansvarlig kapital. Pr. 31.12.2017 utgjorde innskuddsmassen 5.120 mill. kr., (62%), mens egenkapital og ansvarlig lånekapital utgjorde 1.037 mill. kr. (13%) Den øvrige finansiering fordelte seg med 1.915 mill. kr. (23%) i sertifikat- og obligasjonslån, 78 mill. kr. (1%) i lån og innskudd fra kredittinstitusjoner og 58 mill. kr. (1 %) annen gjeld.

Obligasjonslånene og gjeld til kredittinstitusjoner har forfall jevnt fordelt over årene 2018 til 2021 (se note 24). Alle obligasjonslån forrentes etter 3 måneders nibor rente (flytende rente). Med disse obligasjonslånene og øvrige langsiktige lån, har banken en finansiell struktur som gir forutsigbarhet.

Fremmedfinansieringen i forhold til forvaltningskapitalen utgjorde ved årsskiftet 27,5% mot 33,3% på samme tidspunkt i 2016, og ligger således godt innenfor styrets fastsatte øvre grense for fremmedfinansieringen på 35%.

Bankens operasjonelle risiko overvåkes og styres gjennom en rekke systemer, rutiner og kontroller. Rapportering skjer årlig gjennom ledelsesrapportering til styret i henhold til internkontrollforskriften.

Styret har utarbeidet instruks vedrørende lederes ansvar for internkontroll. Det foretas årlige gjennomganger av risiko på de vesentligste områdene med rapportering til styret. Det foretas ledelsesrapportering på etterlevelse av internkontrollforskriften med oppsummering fra banksjef til styret årlig. Uavhengig bekreftelse foretas av ekstern revisor.

4.3. Tilknyttede selskaper

Heimdal Eiendomsmegling AS

MelhusBanken har siden 2009 vært deleier i Heimdal Eiendomsmegling AS. Etter at banken i januar 2016 økte sin eierandel til 51% ble denne redusert til 41% pr 31.12.2017. Øvrige eiere er Heimdal-Gruppen AS med 29% og ansatte i selskapet med 30%.

I Trondheim kommune er Heimdal Eiendomsmegling AS nest største eiendomsmegler i 2017, med 21% markedsandel. I Melhus kommune er de den største megleren med over 50% markedsandel. Gjennom eierskapet har megleren utviklet seg til en god kanal for nye kunder til banken.

Heimdal Eiendomsmegling i 2017 solgt til sammen 2084 (2163 i 2016) nye og brukte boliger. Omsetningen i kroner ble på 142,2 mill. kr. (134,4 mill. kr.) og resultat før skatt ble 0,51 mill. kr (12,39 mill. kr.). Omsetningen av brukte eiendommer har de fire foregående årene vært ca. 80 mill. kr, men har økt til 98,54 mill. kr. i 2017. Prosjektmarkedet har redusert omsetning i 2017 med 10,12 mill.kr sammenlignet med 2016.

Tilbudssiden på bruktmarkedet økte i 2017, relativt til 2016. Det var få boliger til salgs ved inngangen til 2017, men en vesentlig endring i markedet mot sommeren 2017. Markedsforholdene gjorde at tilbudet av bruktboliger økte i siste halvår 2017 og tilbudet på prosjektmarkedet doblet seg i 2017.

Boligmarkedet har i 2017 vært velfungerende og ved inngangen til 2018 ser det ut til at det vil være en betydelig aktivitet i boligmarkedet i tiden fremover. Selskapet har vokst betydelig i antall ansatte i 2017 og har hatt fokus på å dra nytte av de nye ansatte (gjennomsnittlig antall i 2017 er 104 mot 70 i 2016). Fremover vil selskapet ha økt fokus på effektiv drift og inntjening, dyktige medarbeidere samt samarbeid med selskapets strategiske allianser. Dette er antatt å gi et godt grunnlag for en positiv utvikling fremover. Fremtidige usikkerheter er først og fremst knyttet til salget av prosjekterte boliger, samt fremtidig prisutvikling i bruktboligmarkedet.

Melhus Regnskap AS

I 2015 kjøpte MelhusBanken 34% av aksjene i Melhus Regnskap AS. Melhus Regnskap AS er det ledende regnskapskontoret i kommunen med kunder innenfor næringsliv og landbruk. Regnskapskontoret har ca. 840 kunder og 21,3 årsverk.

Driftsinntektene i selskapet er på ca. 21 mill. kr., en økning på ca. 1 mill. kr. fra i fjor. Resultatet er på 1,3 mill. kr. før skatt, mot 1,0 mill. kr. i fjor.

4.4. Generell økonomisk utvikling

Generell utvikling i norsk økonomi

Etter 2 år med svak utvikling i Norsk økonomi snudde nasjonens økonomiske vekst tilbake til normal vekst igjen i 2017. Viktige drivere i veksten har vært boliginvesteringer og vekst i det private konsum. BNP for Fastlands-Norge økte med om lag 2 pst med et estimat for vekst i privat konsum på 2,5 pst (basert på et gjennomsnitt av prognosegivere). Boliginvesteringene økte markert, drevet av de senere års prisvekst på boliger.

Arbeidsledigheten basert på NAV sin statistikk falt til om lag 2,4% ved utgangen av 2017. Et strammere arbeidsmarked har foreløpig ikke gitt økt lønnspress. For 2017 vil lønnsveksten bli om lag 2,5 pst. Konsumprisveksten steg med normale 1,8 pst fra 2016 til 2017.

Etter flere år med sterkt prisvekst gjennomgikk boligmarkedene i Norge et markert omslag, med en prisnedgang i andre halvår. Boligprisveksten i hovedstaden fikk det sterkeste omslag, men omslaget var tydelig også i våre andre storbyer. Statistisk Sentralbyrås bruktboligindeks for Norge i 4. kvartal i 2017 var 4 pst lavere enn toppen i 1. kvartal samme år.

Norges Bank holdt rentene uendret gjennom året, med en foliorente på 0,5 pst. Kredittveksten for husholdninger var på 6,4 pst fra november 2016 til samme måned i 2017. Husholdningenes gjeld har fortsatt å øke mer enn inntektsveksten til tross for at boligprisene har falt. For å bremse låneveksten innførte Finanstilsynet forsommeren 2017 nye og strengere retningslinjer for forbrukslån.

Boliglånsforskriften fra desember 2016 ble videreført, og bankene fikk krav om økt motsyklisk kapitalbuffer, opp fra 1,5 til 2,0 pst, fra desember 2017. Husholdningenes gjeldsvekst er en sårbarhet i Norsk økonomien ved inngangen til 2018. Etter flere år med unormal lav gjeldsvekst i næringslivet økte Norske foretak sin gjeld med 4,9 pst i året til november 2017, godt hjulpet av en bedring i utsiktene for næringslivet.

Kronekursen svekket seg gjennom 2017 med om lag 3 pst målt ved den handelsveide indeks i-44. Dette til tross for at oljeprisen løftet seg fra 59 USD per fat for Brent Blend, til 62 USD i løpet av året, en endring som normalt skulle gi styrket kronekurs. Utenrikshandelen ble hjulpet av økte oljepriser, og Norge endte med et handelsoverskudd på 160 milliarder kroner for 2017, opp 12,7 pst fra året før.

I senere år har økt oljepengebruk bidratt til økonomisk vekst. I 2017 økte bruken av oljepenger målt ved det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet med 12 milliarder kroner, motsvarende 0,4 pst av BNP for Fastlands-Norge. Et solid vekstbidrag som både ga rom for skattelette, og for om lag 10 000 flere offentlige ansatte gjennom året.

Ved utgangen av 2017 var utsiktene for 2018 gode for de fleste næringer. For boligbygging er tidene noe mere usikre enn de har vært i senere år. Konsensusestimater tilsier at vi får en vekst på om lag 2 pst i Fastlands-Norges BNP.

Utvikling i Melhus

Næringslivet i Melhus er dominert av landbruk, handelsbedrifter, mindre og mellomstore bedrifter innen bygg og anlegg, samt transportbedrifter. Melhus kommune er en del av et felles arbeidsmarked i Trondheimsregionen, og ca. 60 % av kommunens yrkesaktive har sin arbeidsplass i Trondheim.

Regionen preges av store offentlige arbeidsplasser. Samtidig har vi i Midt-Norge stor aktivitet knyttet til fiskeoppdrett, teknologi og forskning/utvikling. Nærings sammensetninga har gitt en mer stabil utvikling i regionen de siste årene enn hva andre deler av landet har opplevd.

Arbeidsledigheten målt basert på NAV sin statistikk viser en arbeidsledighet i kommunen på 1,8%. Dette er en nedgang på 0,6% gjennom året. Arbeidsledigheten i Sør-Trøndelag fylke er også lav - 1,9% - slik at regionen har en arbeidsledighet godt under landsgjennomsnittet.

Boligprisveksten i regionen har vært høy de siste årene og i 2017 kom omslaget. I løpet av 2017 sank boligprisene i Trondheim med 2,9% og i Sør-Trøndelag utenom Trondheim med 0,9%. Det er en tendens til at boligmarkedet deler seg og at prisen faller særlig omfatter nyere leiligheter i områder med stor utbygging de siste årene, som f.eks. sørdelen av Trondheim kommune. For brukte boliger ser det ut til at selgere har justert sine prisforventninger til et nivå som gjør at boligomsetningen fungerer. For nye boliger er det et stort lager av usolgte boliger. Mange av disse er i prosjekter hvor bygging ikke er påstartet, og det kan påregnes utsettelse og omprosjektering av enkelte nyboligprosjekter fremover.

Infrastrukturen i området er under utbygging og det er etablert et langt bedre togtilbud fra Melhus til Trondheim samt til Værnes Lufthavn. Kollektivtilbudet er også godt. Utbyggingen av ny E6 fra Tonstad til Jaktøyen er godt igang og vil gi en bedre veiforbindelse til Trondheim fra 2019. Melhus sin posisjon som en økonomisk integrert del av Trondheim vil da bare forsterkes.

Utbyggingen av E6 fra Jaktøyen til Ulsberg vil skje i regi av det statlige veiselskapet, Nye Veier AS. Etter at trasevalget ble tatt i 2017 ligger denne veistrekingen ennå langt nede på prioriteringslisten til Nye Veier AS og fremdriften i utbyggingen er uvisst. Jernbaneanlegget har valgt Torgaard som ny godsterminal i regionen med forventet byggestart i 2023. Til sammen vil disse tre prosjektene gi store og langvarige infrastrukturprosjekter i regionen.

Beliggenheten som randkommune til Trondheim, gir kommunen en jevn befolkningsvekst. Det finnes nå utbyggingsplaner for nærings- og boligfelt i ulike deler av kommunen og med en god markedstilpassing vil disse være med på å skape vekst, både i forhold til befolkning og lokalt næringsliv. Det er gjennomført en midlertidig byggestopp i Nedre Melhus mens kommunen utvikler sin sentrumsplan. Det er antatt at denne vil vare til 2019. De siste årene har salget av leiligheter i Nedre Melhus vært høyt med utgangspunkt i prosjekter regulert før byggestoppen. Det er under utvikling flere utbygginger av boligområder med en overvekt mot leilighetsbygg i Nedre Melhus. For å sikre en god vekst i befolkningen med en spredt alderssammensetning trenger kommunen særlig flere felt beregnet på familieboliger fremover. Flere områder er under regulering men det kan se ut som byggestart er noe frem i tid for felt av en viss størrelse.

For næringsseiendom er det noe overkapasitet på forretningsbygg i Nedre Melhus. For industrirettet næringsareal er området på Hofstad Leir i ferd med å fylles opp og det arbeides med å utvide dette området slik at kommunen også i tiden fremover har tilstrekkelig areal å tilby næringslivet. Det oppleves god etterspørsel etter denne type areal.

4.5. Bankens årsregnskap

Selskapsregnskapet er for 2017 avlagt ihht. internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS).

Banken oppnådde et resultat etter skatt for 2017 på 79,2 mill. kr. og har en ren kjernekapitaldekning pr. 31.12.2017 på 17,1%. Grunnlaget for fortsatt drift er til stede, og dette legges til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

Resultatregnskapet

Styret er godt fornøyd med bankens resultat for 2017 som utgjør 98,6 mill. kr. før skatt, mot 102,7 mill. kr. i 2016. Egenkapitalavkastning etter skatt i år ble på 10,3% mot 12,6% i fjor.

Fjorårets resultat inkluderte gevinst på 15,3 mill. kr. som resultat av økt eierandel i Heimdal Eiendomsmegling AS og salg av aksjer i Visa. I tillegg foretok banken i 2016 en ekstraordinær inntektsføring på 5,4 mill. kr. som følge av nedgang i pensjonsforpliktelsen etter tilpasning av ytelsespensjonsordningen.

Sett bort fra gevinster og fjorårets endring i pensjonsforpliktelse er årets resultat etter skatt 14,8 mill. kr. bedre enn i fjor. I hovedsak skyldes dette økte inntekter pga vekst, samt god kostnadskontroll.

Netto renteinntekter

For hele året er den relative rentenettoen 1,59%, mot 1,64% i fjor. I kroner utgjør årets rentenetto 133,4 mill. kr. mot 130,3 mill. kr. i fjor. Bedriftsmarkedsporteføljen er i løpet av året redusert med 120 mill. kr. (6%) og gjør at den relative rentenettoen reduseres. Banken har gjennom 2017 hatt en noe større likviditetsbeholdning enn normalt. En stor del av inntektene fra likviditetsbeholdningen regnskapsførers under andre inntekter, mens rentekostnaden medregnes i netto renteinntekter. Dette gjør at den relative rentenettoen reduseres selv om bankens totale inntekter opprettholdes. Hensyntatt disse inntektene ville den relative rentenettoen vært hhv 1,65% og 1,69% i år og i fjor.

Andre driftsinntekter

I 2017 er netto provisjonsinntekter økt med 6,5 mill. kr. fra 30,7 mill. kr. til 37,2 mill. kr.

Banken benytter Eika Boligkreditt ved at en del av lån inntil 60 % av boligens verdi finansieres over kredittforetakets balanse, med en løpende porteføljeprovisjon tilbake til banken. Dermed oppnår man gunstige vilkår til kunden, kombinert med at den samlede fundingkostnaden holdes lav og finansieringsbehovet reduseres for banken. Ved utgangen av året hadde vår bank formidlet en løpende portefølje på 1.694 mill. kr. til Eika Boligkreditt. Lån formidlet gjennom Eika Boligkreditt AS utgjør 24,8% av bankens samlede utlån til privatmarkedet. Provisjonsinntektene fra Eika Boligkreditt var 12,6 mill. kr. i 2017 mot 8,5 mill. kr. i 2016. Det skyldes at banken økte sine utlån via Eika Boligkreditt med 150 mill. kr. helt i slutten av 2016, samt at reduserte fundingkostnader i boligkredittselskapet gir økte marginer for banken. I tillegg mottok banken 2,1 mill. kr. i utbytte fra boligkredittselskapet mot 3,2 mill. kr. året før.

Formidlet verdipapirportefølje er nå 630 mill. kr., en økning på 180 mill. kr. i løpet av året. Økningen er størst innenfor rente- og obligasjonsfond. Provisjoner fra området utgjør 3,3 mill. kr., en økning på 0,8 mill. kr. fra i fjor.

Skadeforsikrings-porteføljen er kun økt med 0,1 mill. kr. i 2017 og utgjør nå 63,4 mill. kr. Provisjonsinntektene fra forsikring utgjør 8,9 mill. kr. og er på nivå med fjoråret. Innenfor betalingsformidling utgjør provisjonene for 2017 12,9 mill. kr., en økning på 1,2 mill. kr. fra 2016.

I 2017 utgjør netto gevinster fra finansielle instrumenter 20,6 mill. kr. I hovedsak gjelder dette en netto mellom utbetalt utbytte og nedskrivning aksjer i Heimdal Eiendomsmegling AS på 4,7 mill. kr. I tillegg kommer utbytte fra Eika Gruppen og Eika Boligkreditt på til sammen 8,4 mill. kr. Sammenlignet med i fjor var utbyttene fra Eika Gruppen og Eika Boligkreditt AS 7,0 mill. kr. I tillegg øker virkelig verdi på derivatavtaler med 1,4 mill. kr. i år mot 0,4 mill. kr. i fjor. Renter og verdiutvikling av pengemarkedsfond utgjør 5,1 mill. kr., mot 3,5 mill. kr. i fjor. Økningen skyldes i hovedsak at vi gjennom året har hatt en høyere likviditetsbeholdning enn i fjor.

Driftskostnader

I 2017 er kostnadene 2,4 mill. kr. høyere enn fjoråret hvis inntektsføring av pensjonsforpliktelsen i fjor holdes utenfor. Finansskatten som ble pålagt finansnæringen fra 2017 utgjør 2,2 mill. kr. av dette. I sum er personalkostnadene 1,9 mill. kr. høyere enn i fjor, dvs. en reell nedgang på 0,3 mill. kr. Banken har redusert antall årsverk i 2017. Administrasjonskostnader er 0,8 mill. kr. høyere enn i fjor,

og skyldes i hovedsak økte kostnader til SDC. Andre driftskostnader er 0,2 mill. kr. høyere enn i fjor. Sett bort fra Finanskatten har det i sum kun vært en mindre kostnadsøkning fra i fjor.

De relative kostnadene, målt i forhold til forvaltningskapitalen, utgjør 1,11% mot 1,08% ifjor. Kostnader målt i forhold til inntekter er på 48,2% i 2017, mot tilsvarende 51,9% i fjor, eksklusive gevinster og tilbakeføring av pensjonsforpliktelse i 2016.

Nedskrivninger på utlån

Generelt har tapene de senere årene vært svært lave. Dette har sammenheng med en forsiktig kredittpolitikk, kombinert med et godt eiendomsmarked i vår region og et næringsliv som har klart seg godt. Tap i 2017 utgjør 1,5 mill. kr. (0,02% av utlån), som er noe lavere enn i fjor.

Misligholdte lån over 90 dager er pr. 31.12.17 på 23,9 mill. kr., mot 41,1 mill. kr. i fjor. Misligholdte engasjementer er godt sikret i fast eiendom, men med likviditetsutfordringer. Disse har tett oppfølging fra banken.

Til tross for erfaringsvis lave tap er gruppenedskrivninger fortsatt 7,8 mill. kr. i 2017.

Ved lånevurderingen til boligformål legges det fortsatt til grunn at kunden skal ha en betjeningsevne som tåler en renteoppgang på 5 %, samt en egenkapitalandel på 15% eller mer. Fra sommeren 2016 har det normalt ikke vært gitt lån utover 5 ganger husholdningsinntekten til låntaker. Dette er det samme kravet som kom i Finanstilsynets oppdaterte boliglånsforskrift fra 01.01.2017.

Ved vurderingen legges det avgjørende vekt på kundens betjeningsevne over tid. Utdannelse, arbeidserfaring, framtidssutsikter, stabilitet, arbeidsgivers soliditet og bransjeutvikling er faktorer som tillegges stor vekt, i tillegg til betalingshistorikk og pantobjektets verdi og beliggenhet. Alle kredittsaker som ikke tilfredsstiller bevilgningsreglementets kritiske verdier, men hvor det likevel vurderes forsvarlig å kunne yte kreditt, behandles på et høyere fullmaktsnivå i banken. Alle nye næringslivsengasjement behandles i kredittkomitéen.

Utlån

Bankens brutto utlån er i 2017 økt med 2,8%, tilsvarende 244 mill. kr., inklusive Eika boligkreditt. Veksten i personmarkedet har vært 363 mill. kr. og utgjør 5,8 %, mens bedriftsmarkedsporteføljen er redusert med 119 mill. kr.. Dette er i samsvar med bankens kapitalplan.

Innskudd

Innskuddene har økt i 2017 med 417 mill. kr., noe som medfører at bankens innskuddsdekning nå er økt til 71,8% ved utgangen av året. Det er jobbet målrettet mot å øke denne til over det interne målet på 70%.

Likviditet

Banken har bibeholdt sitt egenpålagte krav til likvid reserve gjennom å eie en betydelig portefølje av likvide obligasjoner og pengemarkedsfond. For å få en profesjonell og forsiktig forvaltning av disse verdiene, er obligasjonsporteføljen satt ut for forvaltning under et sterkt regulert mandat til Eika Kapitalforvaltning AS. Banken har valgt å investere hoveddelen av likviditetsreserven i verdipapirer med lav risiko og høy likviditet. Dette gjør at avkastningen på likvidene trekker rentenettoen noe ned.

Soliditet

Myndighetene har fastsatt et minimumskrav til bankens egenkapital. Bankens styre har på basis av bankens risikoprofil, fremtidige strategi og myndighetens krav fastsatt mål for kapitaldekningen med utgangspunkt i disse kravene. Sammen med bankens kapitaldekning pr 31.12.2017 fremgår disse tallene av tabellen under:

	Myndighetskrav pr 31.12.2017*	Bankens interne mål	Bankens kapitaldekning pr. 4.kv.
Ren kjernekapital (eierbeviskapital og tilbakeholdt overskudd)	15,3%	16,0%	17,1%
Ansvarlig kapital (Ren kjernekapital med tillegg av fondsobligasjoner og ansvarlig lån)	18,8%	19,0%	21,1%

* Inkludert i myndighetskravene er en motsyklisk kapitalbuffer på 2,0% pr 31.12.2017. I tillegg er medtatt Pilar 2-tillegg fastsatt av Finanstilsynet den 21.11.2016 til 3,3%. Motsyklisk kapitalbufferen kan økes til maksimalt 2,5% med et halvt års varslingsfrist til bankene.

Mot slutten av 2016 fikk banken en betydelig økning i myndighetenes kapitalkrav. Finanstilsynet fastsatte i november 2016 bankens ICAAP-tillegg (pilar 2 krav) til 3,3% basert på metodikk offentliggjort i rundskriv 12/2016 fra juni 2016. Den 15.12.2016 økte også Finansdepartementet det generelle kapitalkravet til bankene med 0,5% gjennom en økning i motsyklisk kapitalbuffer som gjøres gjeldene pr 31.12.2017. Basert på myndighetenes økning i kapitalkrav har styret vedtatt krav til ren kjernekapital på 16,0% og 19% for ansvarlig kapital.

Banken gjennomførte en styrkning av sin kapitaldekning i 1. kvartal med opptak av fondsobligasjonslån og ansvarlig lån på hhv. 25 mill. kr. og 30 mill. kr.. For å sikre tilstrekkelig margin til myndighetskrav på ren kjernekapital foretok banken i 4. kvartal en emisjon på 52.8 mill. kr. fratrukket emisjonskostnadene.

Myndighetene har fastsatt overgangsregel for beregning av fradrag i kapitaldekningen for eierandeler i andre finansinstitusjoner. Denne blir faset ut fra 2018 og reduserer ren kjernekapitaldekning med 0,5% til ca. 16,6%. I tillegg har Finansdepartementet fastsatt krav om konsolidering av eierandeler i finansgrupperinger i kapitaldekningsberegningen. Dette skal også gjennomføres fra 01.01.2018. Eierandelene i Eika-gruppen og Eika boligkreditt skal da konsolideres inn i bankens kapitaldekning. Ut fra estimerte balansetall vil dette redusere bankens kapitaldekning med ytterligere 0,4% til ca 16,2%. Det er forventet at banken i løpet av 1 kvartal 2018 mottar et konsolidert pilar II fra Finanstilsynet som er lavere enn bankens pilar II krav. Påvirkning på kapitaldekningen ved overgang til IFRS 9 er forventet å redusere bankens kapitaldekning med 0,03% i 2018, jfr. note 16.

Heimdal Eiendomsmegling AS

Melhus Sparebank har siden 2009 eid 20% av Heimdal Eiendomsmegling AS, men økte i januar 2016 denne eierandelen til 51%. Heimdal Eiendomsmegling AS er i ferd med å øke sine markedsandeler og har ambisjoner om ytterligere vekst fremover. For at banken ikke skal være til hinder for foretakets vekstambisjoner har banken i slutten av 2017 valgt å selge seg ned til en eierandel på 41%. Dette medfører dekonsolidering og regnskapsmessig realisasjon. Gjenstående aksjer regnskapsføres til verdi på salgstidspunktet og transaksjonen har gitt til sammen en gevinst på 0,2 mill. kr., bokført under «gevinst ved realisasjon aksjer». Heimdal-Gruppen AS og HEM Ansatte AS utgjør øvrige eiere i selskapet med hhv 29% og 30%. Heimdal Eiendomsmegling AS har som formål å drive eiendomsmegling og er en god kanal for tilgang på nye kunder til banken. Resultat i år for selskapet er 0,3 mill. kr. etter skatt.

4.6. Overgang til IFRS 9

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, nedskrivninger samt sikringsbokføring. Den erstatter de deler av IAS 39

som omhandler tilsvarende problemstillinger. Standarden trer i kraft 1.1.2018. Banken har vurdert at standarden ikke vil ha noen vesentlig effekt for hverken klassifisering eller måling av finansielle eiendeler eller forpliktelser. Effekter på overgangen til IFRS 9 vises i note 36.

4.7. Egenkapitalbevistes stilling

I løpet av 2017 er det omsatt 496.000 egenkapitalbevis mot 155.000 bevis i 2016. I november 2017 ble det gjennomført en emisjon rettet mot eksisterende eiere på 470.086 bevis til kurs 117. I løpet av året er det omsatt 2 større poster på henholdsvis 172.000 og 44.000 egenkapitalbevis. Holdes disse postene utenfor så er det likevel en betydelig økning i den daglige omsetningen av bankens egenkapitalbevis. Banken har en avtale om likviditetsgaranti med Norne Securities AS.

Børskursen på bankens egenkapitalbevis var ved årsskiftet kr 119,- mot kr 125,- året før. Høyeste kurs gjennom året var kr 126 og laveste kurs var kr. 113.

Markedsverdien av bankens egenkapitalbevis var ved utgangen av 2017 på kr 330,4 mill.kr. Styrets forslag til utbytte for 2017 er i samsvar med bankens utbyttepolitikk, som beskrevet under pkt. 2.2 ”Selskapskapital og utbytte” i denne beretning.

4.8. Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for 2017 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står ovenfor neste regnskapsperiode, samt av vesentlige transaksjoner av nærstående.

4.9. Utsikter

En vurdering av fremtidig utvikling er nødvendigvis beheftet med usikkerhet. Ved inngangen til 2018 er de fleste prognosemiljø enige om at utviklingen i norsk økonomi har snudd og at vi nå er i starten av en fase med vedvarende, moderat oppgang i økonomien. Fallet i boligprisene ser ut til å medføre en myk landing og ikke smitte over mot privat forbruk i en slik grad at det reduserer veksten i økonomien. Norges Bank sitt forventningsbarometer indikerer også en positiv utvikling.

Gjeldsoppbyggingen i norske husholdninger har over flere år vært større enn inntektsveksten og denne bør etterhvert stabiliseres. Norges Bank sine prognoser innebærer en svak renteoppgang i tiden som kommer. Det er store ulikheter i gjeldsbelastningen mellom husholdningene, og de med høyest gjeldsbelastning er gjerne også de som har innslaget av dyr forbruksfinansiering. Dette kan bli et problem for enkeltfamilier fremover, men neppe så stort at det påvirker den totale økonomiske utviklingen. Omfanget av usolgte nye leiligheter i deler av vårt marked tilsier forsiktighet i forhold til finansiering og bygging av leiligheter uten tilstrekkelig forhåndssalg.

Bankens inntjening har vært god i 2017. Bankens kapitalgrunnlag og kapitalplan gir mulighet for en styrt vekst på om lag 7% i 2018. Sammen med utvikling av eksisterende kunder og kostnadskontroll, videreføres målsettingen et langsiktig resultat tilsvarende 10% egenkapitalavkastning etter skatt.

5. Årsresultat og disposisjoner

Årets resultat etter skatt på kr. 79 151 000 foreslås disponert som følger:

Rente på fondsobligasjonslån	kr. 3 494 000
Utbytte på egenkapitalbevis	kr. 23 598 000
Overført til utjevningsfondet	kr. 7 104 000
Avsetning til gaver	kr. 850 000
Overført til grunnfond	<u>kr. 44 105 000</u>
Sum disponert	<u>kr. 79 151 000</u>

I sparebanker kan det kun utdeles utbytte på grunnlag av årsresultat og fra utjevningsfondet. Heimdal Eiendomsmegling AS foreslår hele sitt års resultat til utbytte.

Melhus 31. desember 2017/8. februar 2018

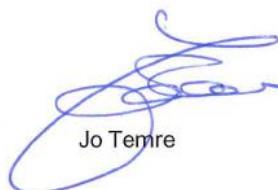
Styret for Melhus Sparebank

Bjarné Berg
Styrets leder

Bernt Gagnås
Nestleder

Jo Temre

Marianne Bringedal
Marianne Bringedal

Ann Sølvi Valås Myhr

Esten Bollingmo
Ansattvalgt

Mona Berg
Ansattvalgt

Ragnar Torland
Banksjef

RESULTATREGNSKAP

Alle beløp i NOK 1000

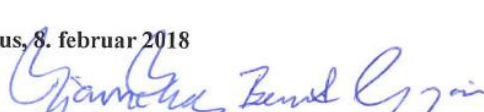
	Note	2017	2016
Renteinntekter og lignende inntekter	5, 15	242.754	239.546
Rentekostnader og lignende kostnader	5, 33	109.315	109.282
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		133.439	130.264
Provisjons inntekter og inntekter av banktjenester	6	42.386	36.686
Provisjons kostnader og kostn. ved banktjenester		5.134	5.951
Netto gevinster/(tap) finansielle instrumenter til virkelig verdi	7, 22	20.622	11.942
Andre driftsinntekter	8	1.499	1.809
Netto andre driftsinntekter		59.373	44.485
Sum netto driftsinntekter		192.812	174.749
Lønnskostnader	9	37.250	37.760
Pensjonskostnader	9	5.261	-484
Sosiale kostnader	9	9.147	7.169
Administrasjonskostnader	9	22.078	21.278
Av- og nedskrivninger	20, 21	3.407	3.925
Andre driftskostnader	10	16.136	15.879
Sum driftskostnader før tap på utlån		93.278	85.527
Driftsresultat før nedskrivninger og tap på utlån		99.533	89.222
Nedskrivninger på utlån og tap på garantier	11	1.521	2.388
Driftsresultat		98.013	86.834
Andel av resultat tilknyttet selskap	18	316	315
Gevinst ved realisasjon av aksjer	18	313	15.508
Resultat før skatt		98.642	102.657
Skatt på resultat	12	19.492	19.431
Resultat etter skatt		79.151	83.226
Utvidet resultat			
<i>Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultat</i>			
Rekalkulering pensjonsforpliktelse		164	-552
<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultat</i>			
Verdiregulering finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	12, 16	-9.009	9.902
Utvidet resultat etter skatt		-8.845	9.350
Årets totalresultat		70.306	92.576
Andel tilordnet fondsobligasjonsinvestorer	26	3.494	2.674
Andel tilordnet grunnfond/egenkapitalbevisiere	13	75.657	80.552
<i>Resultat pr. gj.snittlig antall egenkapitalbevis</i>	13	<i>13,11</i>	<i>14,73</i>
<i>Utvannet resultat pr. gj.snittlig antall egenkapitalbevis</i>	13	<i>13,11</i>	<i>14,73</i>

BALANSE

Alle beløp i NOK 1000

EIENDELER	Note	31.12.17	31.12.16
Kontanter og fordringer på sentralbanker	14	71.183	69.947
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	14	7.413	53.431
Netto utlån til og fordringer på kunder	11, 15	7.131.819	6.977.218
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over resultat	16a	1.034	1.036
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	16a, 22	328.974	191.458
Sertifikater og obl. tilgjengelig for salg	17, 22	414.157	508.937
Overtatte eiendeler		0	1.185
Andre eiendeler	23	14.859	7.340
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg	16b, 22	164.607	154.909
Investeringer i tilknyttede selskaper	18	41.214	4.431
Investeringer i konsernselskaper		0	53.050
Utsatt skattefordel	12	2.378	2.258
Immaterielle eiendeler	20	2.882	2.684
Varige driftsmidler	21	27.257	33.250
SUM EIENDELER		8.207.778	8.061.134
GJELD OG EGENKAPITAL		31.12.17	31.12.16
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	27	10.586	14.882
Betalbar skatt	12	20.699	18.361
Annen gjeld	28	23.191	16.454
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 22	5.120.170	4.704.054
Gjeld til kredittinstitusjoner	22, 24, 25	77.652	150.709
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	22, 24, 25	1.914.688	2.267.735
Finansielle derivater	22	3.515	4.926
Pensjonsforpliktelser	30	0	93
Ansvarlig lånekapital	24, 25, 26	109.976	80.009
SUM GJELD		7.280.477	7.257.223
Eierandelskapital	29, 31	276.931	230.608
Overkursfond	29	23.090	17.329
Annen egenkapital	29	542.004	495.644
Fondsobligasjonslån	26	85.277	60.330
SUM EGENKAPITAL		927.301	803.910
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		8.207.778	8.061.134
POSTER UTENOM BALANSEN			
Garantiansvar	32	133.748	259.680
Pantstillelser	32	175.408	176.959

Melhus, 8. februar 2018

Bjørn Berg
Styrets leder

Bernt Gagnås
Nestleder

Jo Temre

Marianne Bringedal

Ann Sølvi Valås Myhr

Esten Bollingrød
Ansattvalgt

Mona Berg
Ansattvalgt

Ragnar Torland
Banksjef

ENDRING I EGENKAPITAL

Alle beløp i NOK 1.000

Endring egenkapital 2017	Eierandels kapital	Overkurs- fond	Grunn- fond*	Gaver	Utjevnings- fond/ utbytte*	Annen EK ikke res.ført*	Fonds- obligasj.	Total egen- kapital
Egenkapital 31.12.2016	230.607	17.329	409.793	850	49.192	35.809	60.330	803.910
Årets resultat			44.955		30.702		3.494	79.151
Utvidet resultatregnskap								
Endr. v.v. på fin. eiendeler tilgjengelig for salg/estimataavvik pensjon						-8.845		-8.845
Årets totalresultat	0	0	44.955	0	30.702	-8.845	3.494	70.306
Transaksjoner med investorer								
Emisjon	47.009	5.761						52.770
Opptak fondsobligasjonskapital							25.000	25.000
Egne egenkapitalbevis	-685							-685
Påløpte/utbetalte renter fondsobligasjonslån							-3.547	-3.547
Utbytte/gaver				-850	-19.602			-20.452
Egenkapital pr. 31.12.2017	276.931	23.090	454.748	0	60.292	26.964	85.277	927.301
Overgang IFRS 9 (jfr. note 36)			-5.216		-3.873			-9.089
Egenkapital pr. 01.01.2018	276.931	23.090	449.532	0	56.419	26.964	85.277	918.212

*Fond for urealiserte gevinster utgjør 30.473. Totalt utsatt skatt på elementer som er ført direkte mot fond for urealiserte gevinster utgjør 1.486. Totalt utsatt skatt på elementer som er ført over utvidet resultat utgjør 114.

Fond for vurderingsforskjeller på 600 etter skatt består av resultatandel fra tilknyttet selskap ført etter egenkapitalmetoden.

Endring egenkapital 2016	Eierandels kapital	Overkurs- fond	Grunn- fond*	Gaver	Utjevnings- fond/ utbytte*	Annen EK ikke res.ført*	Fonds- obligasj.	Total egen- kapital
Egenkapital 31.12.2015	152.719	14.008	360.281	850	31.984	26.459	60.300	646.601
Årets resultat			53.036		30.190			83.226
Utvidet resultatregnskap								
Endr. v.v. på fin. eiendeler tilgjengelig for salg/estimataavvik pensjon						9.350		9.350
Årets totalresultat	0	0	53.036	0	30.190	9.350	0	92.576
Transaksjoner med investorer								
Emisjon	77.887	3.321						81.208
Egne egenkapitalbevis	1							1
Utbetalte renter fondsobligasjonslån			-2.674				30	-2.644
Utbytte/gaver				-850	-12.982			-13.832
Egenkapital pr. 31.12.2016	230.607	17.329	410.643	0	49.192	35.809	60.330	803.910

*Fond for urealiserte gevinster utgjør 34.645. Totalt utsatt skatt på elementer som er ført direkte mot fond for urealiserte gevinster utgjør 1.220. Totalt utsatt skattefordel på elementer som er ført over utvidet resultat utgjør 10.

Fond for vurderingsforskjeller på 306 etter skatt består av resultatandel fra tilknyttet selskap ført etter egenkapitalmetoden.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 2017

Alle beløp i NOK 1.000

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Note	2017	2016
Utlån og innlånsvirksomhet			
Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyrer fra kunder		277.824	268.580
Netto innbetalinger/utbetalinger av nedbetalingslån, rammekreditter		-157.554	-669.949
Renteutbetalinger til kunder		-63.179	-54.859
Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av kortsiktige inv. i aksjer og lignende		-136.865	-155.930
Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av valuta og finansielle derivater		1.095	774
Innbetalinger av utbytte		13.298	7.077
Renteinnbetalinger på verdipapirer		10.589	10.553
Utbetaling til drift		-83.843	-75.968
Skatter		-18.501	-17.891
Andre		1.499	1.809
Utbetalt gaver av overskudd		-850	-850
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		-156.487	-686.654
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Kjøp av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler		-1.715	-2.838
Salg av varige driftsmidler		3.862	0
Kjøp av langsiktige investeringer i aksjer og andre andeler		-20.458	-39.922
Salg av langsiktige investeringer i aksjer og andre andeler		10.111	6.912
Innbetaling ved salg av rentebærende verdipapirer		545.040	97.185
Utbetaling ved kjøp av rentebærende verdipapirer		-450.260	-279.564
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		86.580	-218.227
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Netto innbetalinger av innskudd		416.116	650.012
Plassering/låneopptak i kredittinstitusjoner		0	0
Tilbakebetaling/nedbetaling til kredittinstitusjoner		-27.039	-15.903
Opptak av sertifikater og obligasjonsgjeld/ansvarlig lånekapital		155.000	1.210.000
Utbetaling ved tilbakebetaling av obligasjonsgjeld/ansvarlig kapital		-453.133	-940.939
Utbetaling av utbytte	13	-19.602	-12.982
Netto rentebetalinger på finansaktiviteter		-52.969	-60.432
Innbetaling egenkapital/emisjon		52.770	80.368
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		71.143	910.124
Netto kontantstrøm for perioden		1.236	5.243
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved perioden begynnelse		69.947	64.704
Beh. av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		71.183	69.947

Kontanstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden.

NOTER

Alle beløp i 1.000 kroner hvis ikke annet er presisert.

1. Generell informasjon

Melhus Sparebank er hjemmehørende i Norge, og er lokalisert i Melhus og Trondheim kommune. Selskapets virksomhet er bank- og finansielle tjenester. Melhus Sparebank er notert på Oslo Børs (ticker MELG). Regnskapet er vedtatt i selskapets styre 8. februar 2018.

Melhus Sparebank har siden 2009 eid 20% av Heimdal Eiendomsmegling AS, men økte i januar 2016 denne eierandelen til 51%. Heimdal Eiendomsmegling AS er i ferd med å øke sine markedsandeler og har ambisjoner om ytterligere vekst fremover. For at banken ikke skal være til hinder for foretakets vekstambisjoner har banken i slutten av 2017 valgt å selge seg ned til en eierandel på 41%. Dette medfører dekonsolidering og regnskapsmessig realisasjon. Gjenstående aksjer regnskapsføres til verdi på salgstidspunktet og transaksjonen har gitt til sammen en gevinst på 0,2 mill. kr., bokført under «gevinst ved realisasjon aksjer». Heimdal-Gruppen AS og HEM Ansatte AS utgjør øvrige eiere i selskapet med hhv 29% og 30%. Heimdal Eiendomsmegling AS har som formål å drive eiendomsmegling og er en god kanal for tilgang på nye kunder til banken.

Melhus Sparebank sin egenkapital består av eierandelskapital, overkursfond, grunnfond, utjevningfond, fondsobligasjon og annen egenkapital som ikke er resultatført. Annen egenkapital ikke resultatført består av urealiserte gevinster og tap knyttet til finansielle instrumenter der verdiendringer føres i utvidet resultat, samt aktuarielt tap/gevinst fra pensjonsordningene. Gaver (gavefond) hører til under grunnfond og består av forslag til gaveutdeling til allmennyttig formål. Fond for urealiserte gevinster (FUG) er positive verdiendringer/gevinster på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og merverdi i forretningseiendommen. FUG er inkludert både i grunnfond, utjevningfond og annen ikke resultatført egenkapital. Fond for vurderingsforskjeller består av andel resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper ført etter egenkapitalmetoden. Disse fondene holdes utenfor ved beregning av utdeling av årlig utbytte og beregning av egenkapitalbevisbrøken. Utstedelse av egenkapitalbevis beslutes av øverste myndighet i institusjonen (generalforsamling) med flertall som for vedtektsendring. Overkursfondet kan bare brukes til dekning av utgifter ved forhøyelse av eierandelskapitalen; dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte; fondsemisjon, hvis ikke institusjonen har udekket underskudd. Grunnfond er bygd opp gjennom overskudd siden 1840. Fondet kan benyttes til dekning av underskudd. Utjevningfond består av ikke utbetalt utbytte til egenkapitalbevisiere, samt egenkapitalbevisierens andel av resultatet for inneværende år. Fondet skal benyttes til utjevning av avkastning til egenkapitalbevisiere. Fondsobligasjonslån som er godkjent etter nytt kapitalkravsregelverk og er fra og med 2016 definert som egenkapital. Renter av fondsobligasjonslånet presenteres i regnskapet tilsvarende som utbytte, som disponering og inngår ikke i årsresultatet. Skattemessig er rentene fradragsberettiget.

2. Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Regnskapet er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven, børsforskrift og børsregler, og som skal anvendes pr. 31.12.2017.

Regnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 4.

Regnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av banken.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Overgang til IFRS 15 forventes ikke å ha virkning på bankens regnskap.

IFRS 16 Leiekontrakter vil resultere i at nesten alle leieavtaler blir balanseført, ettersom skillet mellom operasjonell og finansiell leasing er fjernet. Under den nye standarden, er retten til å bruke en leid gjenstand en eiendel og forpliktelsen til å betale leie en gjeld som skal balanseføres. Unntakene er kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med lav verdi. Den regnskapsmessige behandlingen for utleiende vil ikke bli vesentlig endret. Banken vil ta i bruk standarden, men forventes ikke å ha vesentlig virkning på bankens regnskap. Banken har ikke leasingavtaler av vesentlig betydning.

Endringene i IAS 7 krever opplysninger om endringer i forpliktelser som oppstår fra finansieringsaktiviteter, se note 25.

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor selskapet ikke har valgt tidlig anvendelse

Fra 01.01.2018 implementeres IFRS 9 som erstatter dagens IAS 39.

Regnskapet for 2017 er avlagt iht. IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. Fra 01.01.2018 blir denne standarden erstattet av IFRS 9 Finansielle instrumenter. IFRS 9 introduserer en ny modell for klassifisering og måling av finansielle eiendeler, ny modell for nedskrivning av finansielle eiendeler og nye regler for sikringsbøkerføring.

Implementering av prosjektet

Eika-Gruppen startet opp en tverrfaglig prosjektgruppe i 2016 som har forberedt implementeringen av IFRS 9.

Prosjektgruppen har bestått av representanter fra fagområdene kreditt, datavarehus og regnskap/rapportering, samt prosjektleder. Prosjektet har vært ansvarlige for å implementere Eikas PD- og LGD-modeller i den nedskrivningsmodellen som benyttes (utviklet av SDC, Eika-bankenes leverandør av banksystemer). Prosjektet har også inkludert områdene under IFRS 9 for klassifisering og måling og rapportering. Eika-banker har vært representert som deltakere og i en referansegruppe.

Overgangsregler

IFRS 9 skal anvendes retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at banken skal lage åpningsbalansen 01.01.2018 etter prinsippene i IFRS 9. Det er adgang til å unnlate å utarbeide sammenligningstall for historiske perioder, og banken har valgt å ikke å utarbeide sammenligningstall. Det er også anledning til å utsette implementeringen av reglene for sikringsbokføring etter IFRS 9.

Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 føres mot egenkapitalen.

Informasjon om IFRS 9 er innarbeidet i regnskapsprinsippene under 2.7 Finansielle eiendeler. Følgende noter omhandler implementering av IFRS 9:

- Note 4 Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger
- Note 36 Overgang til IFRS 9

2.2 Investering i datterselskap og tilknyttede selskaper

Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter som banken har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når banken er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører. Normalt har banken kontroll gjennom aksjeeie på mer enn halvparten av stemmerettene. Datterselskaper som er uvesentlige trengs ikke å konsolideres. Heimdal Eiendomsmegling AS konsolideres ikke lenger.

Oppkjøpsmetoden benyttes for regnskapsføring ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av: eiendeler som ytes som vederlag ved kjøpet, egenkapitalinstrumenter som utstedes, pådratte forpliktelser ved overføring av kontroll og direkte kostnader forbundet med selve oppkjøpet. Identifiserbare oppkjøpte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser er regnskapsført til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet, resultatføres differansen på oppkjøpstidspunktet.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der banken har mellom 20 og 50 prosent av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og bankens andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor banken opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Bankens andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Bankens andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i banken og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Bankens resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre banken har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Banken avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje under regnskapslinjen ”Andel resultat i tilknyttede selskaper”.

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom banken og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor selskapet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med bankens regnskapsprinsipper. Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper blir resultatført.

2.3 Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet er presentert i NOK som er den funksjonelle og presentasjonsvalutaen til banken og dens tilknyttede selskaper.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til NOK ved bruk av transaksjonskursen. Valutagevinster og -tap som oppstår ved betaling av slike transaksjoner resultatføres. Pengeposter (eiendeler og gjeld) i utenlandsk valuta ved årets slutt omregnes til kursen på balansedagen og agio resultatføres.

2.4 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av forretningsbygg. Det er valgt å benytte kostmodell for verdsettelse av varige driftsmidler. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres også til anskaffelseskost, inkludert overtatt eiendel som består av et tomteområde.

Tomter eller firmahytte avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Tomter	Avskrives ikke
Bygninger	15-40 år
Maskiner	5-15 år
Kjøretøy	3-5 år
Inventar	3-8 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, revurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Vesentlige enkeltdeler av eiendommen er dekomponert og har ulik utnyttbar levetid. Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte banken, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

2.5 Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og er forskjellen mellom anskaffelseskost og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringer i tilknyttede selskaper. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger, jfr. IAS 36.

Edb programvare

Kjøpt IT-løsninger og programvarer balanseføres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få systemene operative) og avskrives over forventet utnyttbar levetid (5 år). Banken har ikke egne utgifter til utvikling eller vedlikehold av programvarer eller andre immaterielle eiendeler.

Kostnader vedrørende konsesjonssøknad

Kostnader knyttet til søknad om verdipapirkonsesjon er aktivert som immaterielle eiendeler.

2.6 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig kontantstrømmer ikke kan forsvare balanseført verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.7 Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler klassifiseres i følgende kategorier: til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, eller eiendeler tilgjengelige for salg. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål, og finansielle eiendeler som initielt er valgt å føre til virkelig verdi over resultatet. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Finansielle eiendeler som ledelsen velger å klassifisere til virkelig verdi over resultat, gjøres fordi den i hovedsak er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Dette fordi måling og rapportering til virkelig verdi resulterer i mer relevant informasjon og fordi det er en gruppe finansielle instrumenter som internt styres og følges opp basert på virkelig verdi. Valget av klassifisering benyttes konsistent for alle eiendeler som styres samlet etter virkelig verdi.

Investeringer i pengemarkedsfond med lav vekt er valgt å klassifisere under sistnevnte underkategorien. Dette er en del av bankens likviditetsbeholdning utover LCR-formål og skal kunne realiseres innen kun 3 dager.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er blant annet utlån og øvrige finansielle eiendeler som ikke er notert i et aktivt marked og som ikke er definert som eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat eller finansielle eiendeler tilgjengelig for salg. Det skilles ikke mellom omløp- eller anleggsmidler i oppstillingsplan for bank.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. I denne kategorien inngår vår portefølje av obligasjoner og aksjeinvesteringer vi ikke har til hensikt å selge innen 12 måneder etter balansedagen. Rente på plasseringene inntektsføres under ”Renter og lignende inntekter av obligasjoner”, jfr. note 5. Verdiendringer på disse aksjeinvesteringene og obligasjonene føres i utvidet resultat, fratrukket skatt som føres mot utsatt skattefordel.

Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen banken forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi pluss transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet, regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og banken i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet føres etter første gangs balanseføring til virkelig verdi i balansen. Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av poster i kategorien ”finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet”, inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet under ”netto gevinster/tap finansielle instrumenter” i den perioden de oppstår. For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg føres verdiendring, som ikke anses varig, over utvidet resultat. Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg realiseres, føres samlet verdiregulering som er ført over utvidet resultat, som gevinst eller tap fra investeringer i verdipapirer i ordinært resultat.

Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen når det foreligger en motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig. Retten til motregning kan ikke være betinget av en fremtidig hendelse, og må være juridisk håndhevbar i alle situasjoner som banken eller motparten kan komme i.

Verdifall på finansielle eiendeler

a) Eiendeler balanseført til amortisert kost

Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall foretas nedskrivning for verdifallet. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynlighet for at kunden vil gå konkurs, og utsettelse og mangler ved betalinger, anses alle som objektive bevis på at fordringen skal vurderes nedskrevet. Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall er negative endringer i betalingsstatus til kunder i gruppen, eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som korrelerer med mislighold i utlånsgruppen. Nedskrivningen utgjør forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer, diskontert med opprinnelig effektiv rente. Det er tatt i bruk Eika sin risikoklassifiseringsmodell. Modellen beregner sannsynlighet for at kunder går i mislighold (PD-modell). Nedskrivning på grupper av utlån er foretatt ved å inndele kundemassen etter risikoklasse fra modellen. Tapsanslagene i hver klasse er et anslag ut fra et gjennomsnitt i alle Eika-bankene, justert for historiske tap i egen bank.

Engasjementsvurdering foretas ved utgangen av hvert kvartal. Alle engasjement hvor det foreligger manglende termininnbetaling (f.o.m. 1. termin) på lån, og overtrekk på kreditter gjennomgås og vurderes. I tillegg gjennomgås engasjement med høy risiko ut fra risikoklassifiseringsmodellen og som i tillegg har lav sikkerhetsdekning. Et engasjement defineres

som misligholdt 90 dager etter manglende terminbetaling/overtrekk. Ved mislighold (eller tidligere) vurderes de sikkerheter som er deponert for engasjementet. Sikkerheter vurderes til påregnelig salgspris redusert med salgskostnader. Differansen mellom pålydende og neddiskontert forventet kontantstrøm, diskontert med opprinnelig effektiv rente, nedskrives.

Nedskrivninger på finansielle eiendeler under IFRS 9

Etter IAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs innregning. Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

Nedskrivningsmodell i Eika

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

Beskrivelse av PD-modellen

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet.

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder (Markovkjede). Følgende prinsipper er lagt til grunn:

- Beregningen gjøres på gruppenivå og ikke på kundenivå
- Beregningen gjøres med utgangspunkt i mislighold i hver risikoklasse og migrasjon mellom risikoklasser

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Eika har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning i opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD-ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko. For engasjementer som hadde opprinnelig PD mindre enn 1% er vesentlig økning definert som:

$$PD > PD \text{ ini} + 0,5\%, PD \text{ liv} > PD \text{ liv ini} * 2$$

For engasjementer som hadde opprinnelig PD over eller lik 1% er vesentlig økning definer som:

$$PD > PD \text{ ini} + 2\%, PD \text{ liv} > PD \text{ liv ini} * 2$$

Beregning av LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker fra august 2014 til 2017 for intervaller av sikkerhetsdekning. Eika-Gruppen vil kontinuerlig jobbe med utvikling av LGD modellene etter hvert som datagrunnlaget øker med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder:

Personkunder

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med sikkerhet i bolig
- Kunder med sikkerhet i annet enn bolig

Bedriftsmarked

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med registrerte sikkerheter

Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi.

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller avsluttet konkurs, ved at utleggsforretning ikke har ført frem, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at Banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

Eika vil justere tapsavsetningen med forventet utvikling i ulike makrovariabler som anses å ha påvirkning på forventet tap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Scenarioene for base case og worst case er basert på Finanstilsynets

verdier for basisscenario og stresstest pr. 30.06.2017. Scenarioet for best case er basert på prognose fra Eika Gruppens makroøkonom. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronkurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering. Pr. 01.01.2018 er det benyttet følgende vekt: Base case 2/3, best case 1/6 og worst case 1/6.

Pr. 01.01.2018 har banken følgende forventning til utvikling i makrovariablene:

	2018	2019	2020	2021
Base case				
Arbeidsledighet (nivå)	3 %	3 %	3 %	2,9 %
Boligpris (endring)	3 %	5 %	4 %	3,8 %
Gjeld husholdning (endring)	6 %	5 %	5 %	5 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	2,5 %	2,5 %	3 %	3 %
Oljepris (USD pr. fat)	52	52	52	52
Kronekurs (endring)	1 %	1 %	1 %	1 %
Worst case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,5 %	4 %	5 %	5,5 %
Boligpris (endring)	-5,5 %	-6,5 %	-6,5 %	-6 %
Gjeld husholdning (endring)	5 %	3,5 %	3 %	0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	2,5 %	3,5 %	5 %	5 %
Oljepris (USD pr. fat)	51	32	31	35
Kronekurs (endring)	-2 %	-2 %	-2 %	0 %
Best case				
Arbeidsledighet (nivå)	3 %	2,8 %	2,4 %	2 %
Boligpris (endring)	5 %	5 %	5 %	5 %
Gjeld husholdning (endring)	6,5 %	7 %	7 %	7 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	2,5 %	3 %	4 %	4 %
Oljepris (USD pr. fat)	55	63	68	70
Kronekurs (endring)	5 %	5 %	5 %	0 %

(b) Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Banken vurderer hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Dersom det foreligger indikasjoner på verdifall for et gjeldsinstrument, og verdireduksjoner tidligere har vært ført over utvidet resultat, skal beløp som tidligere er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres og føres over resultatregnskapet som nedskrivning. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for nedskrivninger som tidligere er resultatført. Dersom den virkelige verdien av et gjeldsinstrument klassifisert som tilgjengelig for salg i en etterfølgende periode øker, og økningen objektivt kan knyttes til en hendelse som skjedde etter at nedskrivningen ble resultatført, skal verdifallet reverseres i resultatregnskapet.

For egenkapitalinstrumenter er en vesentlig eller langvarig reduksjon i virkelig verdi på instrumentet under anskaffelseskost, også en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Dersom det foreligger indikasjoner på verdifall, og verdireduksjoner tidligere har vært ført over utvidet resultat, skal det akkumulerte tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres og nedskrivningen resultatføres. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for verdifall som tidligere er nedskrevet over resultatet. Slike nedskrivninger skal ikke reverseres over resultatregnskapet.

Klassifisering og måling under IFRS 9

IFRS9 vil innføre nye prinsipper for klassifisering og måling. Målekategoriene for finansielle eiendeler i IAS 39 (virkelig verdi over resultat, tilgjengelig for salg, holde til forfall og utlån og fordringer til amortisert kost) blir erstattet av følgende tre målekategorier etter IFRS 9:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)

Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen.

Definisjonen av et finansielt instrument reguleres i IAS 32 og blir ikke endret som følge av IFRS 9. Ved fastsettelse av målekategori skiller IFRS 9 mellom ordinære renteinstrumenter og egenkapitalinstrumenter, herunder derivater. Med ordinære renteinstrumenter menes det renteinstrumenter der avkastning utgjør kompensasjon for tidsverdi av penger, kredittrisiko og andre relevante risikoer som følger av ordinære renteinstrumenter.

Egenkapitalinstrumenter faller i målekategorien virkelig verdi over resultat. For egenkapitalinstrumenter som ikke er derivater og ikke holdes for handelsformål, er det anledning til å velge å føre disse til virkelig verdi over utvidet resultat, jfr. note 36. For ordinære renteinstrumenter bestemmes målekategorien etter formålet med investeringen. Renteinstrumenter som inngår i en portefølje med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, skal måles til amortisert kost. Renteinstrumenter som inngår i en portefølje med formål om å både motta kontantstrømmer og å foreta salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og nedskrivninger presentert over ordinært resultat. Renteinstrumenter i øvrige forretningsmodeller skal måles til virkelig verdi over resultat. Verdiendringer på ordinære renteinstrumenter ført over utvidet resultat, skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser blir reglene i hovedsak de samme som i dagens IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. (Banken har ikke finansiell gjeld til virkelig verdi.)

Klassifisering av utlån under IFRS 9

Utlån med flytende rente blir fortsatt klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, tilfredsstillende ikke kravene i IFRS 9 i sin nåværende form, til å være et finansielt instrument som kun gir opphav til betalinger i form av hovedstol og rente. Årsaken er at banken ved innfrielse både kan motta og betale en kompensasjon til låntaker. Disse lånene er derfor klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Det er imidlertid vedtatt en endring til IFRS 9, *Amendment to IFRS 9, Financial instruments on prepayment features with negative compensation (effective date 1 Jan 2019)*, som vil endre på disse reglene, slik at banken forventer at disse lånene vil bli klassifisert til amortisert kost igjen når denne endringen trer i kraft.

Utlånsportefølje i boligkreditselskap

Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 60 %. Dette er en mulighet som ligger som en del av beredskapsplan i en eventuell likviditetskrise. Eika Boligkreditt benyttes derfor i det vesentlige ved etablering av nye låneengasjementer og bare unntaksvis overføring fra egen balanse. Bankens vil derfor klassifisere utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

2.8 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig forfallstid.

2.9 Utsatt skattefordel og betalbar skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhets sammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når banken har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

2.10 Ansatteytelser

Banken er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Det er 7 ansatte som har ytelsesbasert tjenstepensjonsordning gjennom DnB Livsforsikring AS og denne kan ikke overføres til innskuddsbasert ordning grunnet uføregrad hos disse ansatte. Resterende ansatte har innskuddsbasert ordning gjennom Danica Pensjon.

For innskuddsordninger betaler banken inn faste bidrag. Banken har ingen rettslige eller selvpålagte forpliktelser til å skyte inn ytterligere midler hvis det viser seg at det ikke er tilstrekkelige midler til å betale alle ansatte de ytelsene som er knyttet til deres opptjening i denne eller tidligere perioder. En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning.

En ytelses ordning vil typisk definere et beløp en ansatt vil motta fra og med pensjoneringsstidspunktet, vanligvis avhengig av alder, antall år i arbeid og lønn.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet

av uavhengige aktuarer som anvender lineærmetoden ved beregningen. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som forpliktelsen utbetales, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen.

Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

Virkingen av endringen i ordningens ytelser resultatføres umiddelbart. Årlig forventet regulering av pensjoner er endret og tilpasset de betingelser som er i bankens innskuddsordning. Dette har tidligere medført en større nedgang i bankens pensjonsforpliktelse. Samtidig har banken utbetalt sine forpliktelser til pensjonistene i ytelsesordningen slik at det nå er kun 7 ansatte i ytelsesbasert ordning. Pr. i dag dekker pensjonsmidlene gjenstående forpliktelse og regnskapsmessig forpliktelse er lik null.

I en innskuddsordning innbetaler banken til offentlig eller privat ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Banken har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt. Se for øvrig note 30

Bonusordning

Banken regnskapsfører en forpliktelse og en kostnad for bonuser og overskuddsdeling basert på en beregning som tar hensyn til egenkapitalavkastningen i banken. Banken regnskapsfører en avsetning der det foreligger kontraktmessige forpliktelser. En del av resultatlønnen utbetales med bankens egenkapitalbevis.

2.11 Inntektsføring / kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i regnskapet etter hvert som de opptjenes som inntekter og i samsvar med effektiv rente metoden. Kostnader tas inn i regnskapet når de påløper. Etablerings- og depotgebyr som privatpersoner og næringslivskunder belastes ved låneopptak, amortiseres over lånets løpetid. Pr. 31.12.17 er 7,4 mill. kr. holdt tilbake og inntektsføres over lånets løpetid, tilsvarende i fjor var 6,3 mill. kr.

Aksjeutbytte og andre provisjoner og gebyrer som banken mottar inntektsføres fortløpende. Forskuddsbetalte inntekter eller påløpte kostnader ved årets slutt periodiseres og bokføres som gjeld. Opptjente inntekter og forskuddsbetalte kostnader inntektsføres og bokføres som fordring. Gevinst ved salg av eiendeler bokføres når det har skjedd en overføring av risiko til kjøper.

2.12 Innlån

Innlån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrasket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid.

2.13 Utbytte

Utbytte klassifiseres som en del av egenkapitalen inntil det er besluttet. Avsatt utbytte blir likevel tatt ut i beregning av kapitaldekning etter gjeldende kapitaldekningsregler.

2.14 Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets ledelse. Dette er i henhold til den organisasjon som banken har. Et virksomhetssegment er en del av

virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre virksomhetsområder. Resultatposter er fordelt mellom privat- og næringsmarked på kreditt, samt øvrige deler kalt «andre». «Andre» vil i hovedsak bestå av resultatposter fra forsikring og sparing-/plasseringsområdet. Renteinntekter og –kostnader er fordelt på kreditt, mens provisjonsinntekter fra alle kunder er i hovedsak fordelt under andre. Det er foretatt direkte allokering. Under «Ufordelt» vil det være inntekter og kostnader som ikke naturlig lar seg fordele. Aktuelle balansetall er fordelt på privat- og næringsmarked. Utlån og innskudd er i tillegg fordelt på geografisk marked, jfr. note 15.

3. Finansiell risikostyring

Finansielle risikofaktorer

Bankens aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko (inkludert valutarisiko, virkelig verdi renterisiko og prisrisiko), kredittrisiko, likviditetsrisiko og flytende renterisiko.

Risikostyringen ivaretas av ledelsen i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Styret fremlegger prinsipper for den overordnede risikostyring, og angir retningslinjer for spesifikke områder som kredittrisiko, likviditetsrisiko, valutarisiko, renterisiko, bruk av finansielle derivater og investering av overskuddslikviditet. Viser for øvrig også til styrets årsberetning.

Kredittrisiko

Det har vært et prosjekt i Eika for å få til et mer ensartet og sammenlignbart risikoklassifiseringssystem for bankene i gruppen. Modellen som benyttes er en sannsynlighetsbasert (PD – probability of default) risikoklassifiseringsmodell. Modellen vil benyttes på alle kunder der det er risiko for tap for banken. Det betyr at alle kunder med lån, kreditt eller garanti blir risikoklassifisert, i tillegg til kunder med overtrekk over NOK 1.000,-. Risikoklassifiseringsmodell er delt i to hovedmodeller – en for personmarked og en for bedriftsmarked. Hovedmodellene er igjen delt i tre ulike delmodeller:

- Ekstern (generisk) modell
- Intern (atferds) modell
- Makromodell

Delmodellene har ytterligere modellsplitt for bedre å finne optimal vektning av variablene i modellene. Modellene er bygd opp slik at kunden vurderes etter en rekke variabler, for hver variabel får kunden poeng. Høyere samlet poeng gir bedre risikoklasse for kunden.

Risikoklassifiseringsmodellen beregner sannsynlighet for at kunden går i mislighold i løpet av de neste 12 måneder. Banken benytter risikoklasser med tilhørende PD-verdier (sannsynlighet for mislighold).

Risikoklasse		Misligholdssannsynlighet i %
1	Lav risiko	0,01 – 0,10
2		0,10 – 0,25
3		0,25 – 0,50
4	Middels risiko	0,50 – 0,75
5		0,75 – 1,25
6		1,25 – 2,00
7		2,00 – 3,00
8	Høy risiko	3,00 – 5,00
9		5,00 – 8,00
10		8,00 – 100,00
11	Misligholdt	Kunden er i mislighold

12	Tapsutsatt	Manuelt vurdert som tapsutsatt. Trenger ikke være i mislighold
-----------	------------	---

Det er den samme modellen som i 2018 vil bli benyttet under IFRS 9 som grunnlag for tapsavsetningene, som beregner forventet kredittap frem i tid, jfr. note 2.

Banken har over tid sett at risikoklassifiseringsmodellen gir en svakere klassifisering enn den underliggende risikoen i deler av bankens bedriftsmarkedsportefølje. 71 % av bankens bedriftsmarkedsportefølje består av engasjement innenfor eiendomsdrift. Ca. halvparten av dette igjen gjelder engasjement knyttet til bygging eller utleie av eiendom til boligformål. Dette er i hovedsak godt sikret engasjement med lave belåningsgrader og som vi betrakter som engasjement med lav risiko.

Både den eksterne og interne del av modellen overvurderer risiko for denne type engasjementer. Den eksterne delen av modellen hentes bl.a. fra offentlig tilgjengelige regnskapsinformasjon. Regnskapsført egenkapital i eiendomsengasjementer fremkommer ofte lavere enn reell egenkapital, så lenge eiendom ikke regnskapsføres til markedsverdi. I forbindelse med bankens kapitalkravsvurdering (ICAAP) er alle bedriftsengasjement innenfor eiendomsdrift gjennomgått og det er vurdert reell egenkapital i disse engasjementene. Dette hensyntas når banken gjør egne analyser av resultatet av risikoklassifiseringsmodellen.

I den interne del av modellen (atferd) vektlegges kundens innskudd betydelig vekt (30%), som igjen er i disfavør for porteføljer med betydelig andel eiendomsengasjementer. Et eiendomsselskap med eneste formål å eie eiendom – typisk å drive utleievirksomhet (single purpose), benytter likviditeten til å redusere lånebelastningen for så å redusere rentekostnader. Det vil for kunden være ulønnsomt å sitte med innskudd utover det å kunne betjene renter og avdrag. I et konsernforhold kan det også være at all overskuddslikviditet samles i et selskap. I forbindelse med bankens kapitalkravsvurderinger (ICAAP) er alle bedriftsengasjement gjennomgått og reelle likviditetsreserver er vurdert. Dette hensyntas når banken gjør egne analyser av resultatet av risikoklassifiseringsmodellen.

Banken benytter risikoklassifiseringsmodellen aktivt for å følge opp engasjement med svak risikoklasse. Slik modellen er i dag følger banken opp flere engasjement enn hva den underliggende risikoen egentlig tilsier. Over tid vil vi jobbe for å påvirke utarbeidelsen av RKL-modellen som mer hensyntar forholdene nevnt over. Når modellen nå benyttes for beregning av tapsavsetninger etter IFRS 9 vil banken tilpasse seg og øke fokus på verdier i modellen som påvirker klassifisering av engasjementene.

Under viser fordeling av portefølje inklusive Eika Boligkreditt pr. 31/12-2017, samt ubenyttede kreditter.

Portefølje privatengasjement – 2017

Risikoklasse	Ant. kunder	Ant. Kunder, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	3.377	74,14 %	5.955.044	85,79 %	83,45 %
4 – 7	374	8,21 %	660.453	9,51 %	11,61 %
8 – 10	136	2,99 %	284.826	4,10 %	4,24 %
11	22	0,48 %	18.595	0,27 %	0,23 %
12	16	0,35 %	21.392	0,31 %	0,30 %
Uklass.	630	13,83 %	1.441	0,02 %	0,17 %
Totalt	4.555	100,00 %	6.941.752	100,00 %	100,00 %

Portefølje privatengasjement – 2016

Risikoklasse	Ant. kunder	Ant. Kunder, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	3338	73,96 %	5.573.083	83,54 %	82,60 %
4 – 7	437	9,68 %	770.116	11,54 %	12,34 %
8 – 10	138	3,06 %	309.372	4,57 %	4,29 %
11	22	0,49 %	16.430	0,31 %	0,27 %
12	18	0,40 %	388	0,01 %	0,30 %
Uklass.	560	12,41 %	1.425	0,02 %	0,20 %
Totalt	4513	100,00 %	6.670.815	100,00 %	100,00 %

Portefølje bedriftsengasjement - 2017

Risikoklasse	Ant. kunder	Ant. Kunder, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	130	19,52 %	366.919	13,65 %	31,01 %
4 – 7	295	44,29 %	1.322.972	49,20 %	49,57 %
8 – 10	141	21,17 %	980.264	36,46 %	15,95 %
11	9	1,35 %	4.811	0,18 %	1,06 %
12	4	0,60 %	13.687	0,51 %	2,13 %
Uklass.	87	13,07 %	82	0,00 %	0,28 %
Totalt	666	100,00 %	2.688.736	100,00 %	100,00 %

Portefølje bedriftsengasjement - 2016

Risikoklasse	Ant. kunder	Ant. Kunder, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	130	19,42 %	387.277	14,45 %	29,01 %
4 – 7	292	43,55 %	1.260.729	47,04 %	49,57 %
8 – 10	164	24,43 %	983.793	36,71 %	17,79 %
11	16	2,43 %	28.141	1,05 %	0,68 %
12	9	1,37 %	20.101	0,75 %	2,73 %
Uklass.	59	8,80 %	79	0,00 %	0,22 %
Totalt	670	100,00 %	2.680.121	100,00 %	100,00 %

Totalportefølje – 2017

Risikoklasse	Ant. kunder	Ant. Kunder, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 – 3	3507	67,18 %	6.321.964	65,65 %	71,28 %
4 – 7	669	12,81 %	1.983.425	20,60 %	20,47 %
8 – 10	277	5,31 %	1.265.091	13,13 %	6,96 %
11	31	0,59 %	23.407	0,24 %	0,40 %
12	20	0,38 %	35.079	0,36 %	0,69 %
Uklass.	717	13,73 %	1.523	0,02 %	0,20 %
Totalt	5221	100,00 %	9.630.490	100,00 %	100,00 %

Totalportefølje - 2016

Risikoklasse	Ant. kunder	Ant. Kunder, % av total	Tot. engasjement	Eng. % av total	Snitt Eika, % av total
1 - 3	3466	67,01 %	5.960.393	63,74 %	70,97 %
4 - 7	724	14,00 %	2.030.738	21,72 %	20,40 %
8 - 10	294	5,68 %	1.288.916	13,78 %	7,38 %
11	38	0,73 %	48.893	0,52 %	0,36 %
12	27	0,52 %	20.494	0,22 %	0,82 %
Uklass.	623	12,06 %	1.502	0,02 %	0,07 %
Totalt	5172	100,00 %	9.350.937	100,00 %	100,00 %

Under viser fordeling av utlån og fordringer er inkl. garantier og ubenyttede kreditter, samt fordelt etter bransjer (utlånsporteføljen i EBK er her ikke medtatt):

Utlån, ubenyttede kreditter og garantier til kunder	2017	2016
Bygg, anlegg, kraft og vann	365.522	487.824
Eiendomsdrift, finansiell tjenesteyting	1.586.215	1.536.706
Handel, hotell og restaurantvirksomhet	85.418	99.543
Industri og bergverk	53.555	48.924
Personmarked	5.446.790	5.179.540
Primærnæring	144.970	151.839
Tjenesteytende næring ellers	194.048	187.722
Transport og kommunikasjon	44.842	51.313
Garantier EBK	19.801	124.459
Sum utlån og garantier til kunder	7.941.161	7.867.870

Maksimal eksponering for kredittrisiko på andre eiendeler:

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7.413	53.431
Sertifikater og obl. tilgjengelig for salg	414.157	508.937
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat	328.974	191.458
Sum eksponering kredittrisiko	8.691.705	8.621.696

Spesifikasjon av garantier er vist i note 32.

Forfallstruktur utlån til kunder

	Ikke forfalt	Forfalt 0-30 dg	Forfalt 31-90 dg	Misligholdt, forfalt over 90 dg	Sum
Utlån til kunder 2017	6.897.190	181.675	41.893	23.950	7.144.708
Utlån til kunder 2016	6.790.274	139.418	16.388	41.074	6.987.153

Det er foretatt nedskrivninger på misligholdte engasjement, jfr. note 11f og g. Forfalte utlån det ikke er foretatt nedskrivning på utgjør 206.313 mot 192.628 i fjor. Disse består av enkelte større engasjement som er bragd i orden i 2018. Det er stilt samme type sikkerheter for engasjement som er forfalt, som den øvrige utlånsportefølje, jfr. under. Innslaget av blancholån anses ubetydelig for engasjement som er forfalt, tilsvarende som for den øvrige portefølje. For stilte sikkerheter, se under. Andre finansielle eiendeler (obligasjoner, pengemarkedsfond og finansielle derivater, jfr.

notene 16, 17 og 22) er ikke forfalt og det er heller ikke stilt sikkerheter for disse eiendelene. Ved plassering i slike eiendeler blir derfor størrelse og soliditet vurdert fremfor eventuell historisk avkastning, jfr. markedsrisiko.

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan for eksempel være i form av fysisk sikkerhet, garantier eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være næringseiendom, boliger, varelager, driftstilbehør eller fordringer. I en del tilfeller benyttes også realkausjoner og simple kausjoner. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges realisasjonsverdien i en fortsatt drift situasjon til grunn hos kundene. Vi har gjennom året ikke tiltrådt pantesikkerheter.

Nedenfor vises engasjement etter type eiendomssikkerhet:

	2017	2016
Enebolig	3.550.271	3.587.606
Selveierleilighet	1.177.630	950.271
Landbrukseiendom m/bolig	540.561	487.740
Fritidsbolig	313.970	279.173
Næringseiendom m/boligdel	276.109	282.906
Landbrukseiendom	80.126	62.554
Forretningsbygg	201.704	272.886
Næringsbygg	277.116	265.157
Tomt	348.025	358.129
	6.765.512	6.546.422

Dvs. at 86% av utlånsporteføljen er sikret i eiendom, i tillegg kommer realkausjoner. Engasjement med 35%-vekt i kapitalberegning utgjør 5,4 mill. kr., det samme som i fjor.

Eika Boligkreditt

Bankens netto utlån til kunder utgjør 7.132 mill. kr. pr. 31.12.2017. I tillegg hadde banken på samme tidspunkt formidlet utlån på 1.694 mill. kr. til Eika BoligKreditt AS (EBK). Tilsvarende portefølje i fjor var 1.607 mill. kr. Bankens rente/provisjon fra EBK utgjorde 12,6 mill. kr. i 2017 mot 8,5 mill. kr. i fjor.

EBK er eid av 67 selvstendige norske sparebanker (Eika-bankene) og OBOS. Bankens eierandel i EBK er 2,27%, mens banken eier 2,09% av Eika Gruppen AS. Banken opererer som en agent/formidler for EBK, og er kundens (låntagers) kontaktpunkt i forhold til boliglånet. Selve låneavtalene inngås imidlertid mellom kunden og EBK. EBK tilbyr sparebankens kunder 1. prioritets pantelån innenfor 60% av verdigrunnlaget. Dersom det er aktuelt med finansiering utover dette, må slik finansiering ytes av banken eller andre.

Bakgrunnen for at boliglån viderefremidles til EBK, er primært at EBKs finansieringsform gir muligheter for å finansiere utlånsvirksomheten gjennom innhenting av kapital fra verdipapirmarkedet på mer gunstige vilkår enn hva Eika-bankene ellers ville oppnådd. Videre vil både finansieringsbehovet og egenkapitalbehovet reduseres for banken.

EBK startet sin utlånsvirksomhet som ordinært kredittforetak i februar 2005, og har nå en utlånsportefølje på ca 75 mrd som er finansiert med obligasjoner med fortrinnsrett. EBK fikk i 2007 konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Obligasjoner med fortrinnsrett har sikkerhet i EBKs samlede utlån.

Distribusjonsavtale mellom banken og EBK vedrørende formidling av boliglån ble revidert i 2015. Distribusjonsavtalen omhandler blant annet fastsettelsen av provisjoner og garantier banken må stille overfor EBK. Provisjon beregnes som kundens utlånsrente minus EBKs innlånsrente inkludert en margin.

Banken stiller i tillegg følgende garantier overfor EBK, jfr. note 32:

- Saksgaranti ved at banken garanterer i form av selvskyldner for ethvert tap som EBK blir påført som følge av at banken ikke overholder sine plikter til å produsere relevante dokumenter og etablere rettsvern for de tilhørende sikkerheter for lånet.
- Tapsgaranti for 80% av ethvert tap som konstateres som følge av misligholdte lån og som ikke dekkes av sikkerheten. Tapsgarantien er begrenset til 1% av låneporteføljen banken har i EBK.

Ved en måneds mislighold har EBK rett til å gjøre tapsgarantien og eventuelt saksgarantien gjeldende. Bankens plikter i en slik situasjon å velge mellom å

- Innbetale utestående terminforfall med påløpte renter og gebyrer. Garantien vil ikke bli nedskrevet. Bankens kan søke regress hos kunden. Lånet i EBK løper videre.
- Innbetale det fulle garantibeløp til EBK. Bankens er etter dette frigjort fra taps- og saksgarantiforpliktelsen nyttet til det aktuelle utlån. Hvis lånet går til inkasso og hvis det skulle bli aktuelt å realisere pantet, vil bankens ansvar avhenge av hvilken pris som oppnås ved salget.
- Bankens overtar de rettigheter og forpliktelser som EBK har etter låneavtalen for en kjøpesum tilsvarende debtors innfrielse av lånet. Under dette alternativet innfrir bankens lånet i EBK og tar lånet i egne bøker.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at bankens ikke kan overholde sine betalingsforpliktelser når disse forfaller, eller erstatte innskudd når disse trekkes ut, med den konsekvens at bankens misligholder forpliktelsene til å innfri innskudd og lån. Bankens har etablert en egen policy for styring av likviditet. Bankens har arbeidet bevisst med å skaffe langsiktig funding, bedre innskuddsdekningen og sikre trekkrettigheter. Det er etablert rammer som begrenser bankens kortsiktige likviditetsforfall innenfor ulike tidsperioder. Utlån skal finansieres med innskudd fra kunder, ansvarlig kapital og langsiktige innlån. Innskuddsdekningen (innskudd i % av utlån) er viktig for likviditeten og er ved årsskiftet i år på 71,8%, mot 67,4% i fjor. Bankens innskuddsdekningsmål er på 70%. Iverksatte tiltak har gjort at innskuddsdekningen nå er over målsetningen. Bankens har dessuten et måltall på at langsiktig finansiering skal være minimum 75 % av fremmedfinansiering, denne var pr. 31.12.17 på 78% mot 86% pr 31.12.16. Bankens har etablert en beredskapsplan for likviditetsstyring under en finansiell krise. Styret vurderer bankens likviditet som betryggende, jfr. årsberetning, med gode relasjoner til aktører i pengemarkedet, samt at bankens har ubenyttete trekkrettigheter på 250 mill. kr., som i fjor.

Det er stilt sikkerhet i bankens eiendeler (obligasjoner) for mulig låneopptak i Norges Bank på til sammen 175 mill. kr., som i sin helhet er ledig likviditetsbuffer ved årsskiftet.

Beløpene i tabellene under er kontraktsfestede nominelle kontantstrømmer, og vil derfor ikke være avstembare mot beløpene presentert som lån, finansielle derivater og innskudd i balansen.

Restløpetid pr. 31.12.2017		Inntil	Fra 1 til 3	Fra 3 mnd.	Fra 1 til 5	Over 5 år	Sum
	Gj. sn. rente	1 mnd.	mnd.	til 1 år.	år		
Gjeld til kredittinstitusjoner		2.535	75.309	0	0		77.844
Innskudd fra og gjeld til kunder	1,18 %	4.807.667		317.621			5.125.288
Sertifikater og obligasjonsgjeld		1.102	61.481	322.233	1.599.597		1.984.413
Ansvarlig lånekapital		0	1.089	3.267	70.791	83.402	158.549
Annen gjeld			33.777	20.641			54.418
Finansielle derivater netto oppgjør				1.788	7.404	1.000	0
Finansielle derivater brutto oppgjør		162	632	1.788	7.404	1.000	10.986
Sum utbetalinger		4.811.466	172.288	665.550	1.677.792	84.402	7.411.498
<i>Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)</i>		83	102	891	4.595	476	

Restløpetid pr. 31.12.2016		Inntil	Fra 1 til 3	Fra 3 mnd.	Fra 1 til 5	Over 5 år	Sum
	Gj. sn. rente	1 mnd.	mnd.	til 1 år.	år		
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	743	2.229	150.743		153.715
Innskudd fra og gjeld til kunder	1,12 %	4.706.249		195.576			4.901.825
Sertifikater og obligasjonsgjeld			159.484	244.253	1.327.146		1.730.883
Ansvarlig lånekapital			546	1.638	8.736	86.006	96.926
Annen gjeld			31.336	18.361	93		49.790
Finansielle derivater netto oppgjør				2.341	9.769		0
Finansielle derivater brutto oppgjør		484	695	2.341	9.769		13.289
Sum utbetalinger		4.706.733	192.804	464.398	1.496.487	86.006	6.946.428
<i>Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)</i>		207	370	1.269	5.468		

Markedsrisiko

Banken benytter finansielle derivater for å sikre seg mot markedsrisiko/renterisiko. Vår policy er at vi ikke skal være eksponert for renterisiko ved at vi i det vesentlige benytter finansielle derivater for å sikre nibor-basert rente. Finansielle derivater (renteswapper) føres til virkelig verdi og verdien varierer gjennom den relative korte løpetiden. Verdsettelsen av derivatene gjøres av eksterne. Verdiendringene føres i resultatet mot netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi. Innlån som derivatene svarer til føres til amortisert kost.

I tillegg har vi en lite risikoeksponert verdipapirportefølje. Banken har plassert mye overskuddslikviditet i ulike 10% - 20%- vektet verdipapirfond. Det er bevisst plassert hos aktører av en viss størrelse, og som forventes å være likvid i krisesituasjoner. Banken har utarbeidet en egen markedspolicy, og som skal være med å redusere risiko for tap. I tillegg har banken vært med på noen få emisjoner i andre Eika-banker, der egenkapitalbevis i en bank gjenstår i porteføljen.

En nedgang i verdi på obligasjonsporteføljen tilgjengelig for salg på 1% ville medført en verdiendring på 4,1 mill. kr. (5,1 mill. kr. i fjor) som i utgangspunktet ville blitt ført over utvidet resultat. Tilsvarende nedgang for pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat ville medført en nedskrivning på 3,3 mill. kr. mot 1,9 mill. kr. i fjor og som ville blitt resultatført.

Sensitivitetsanalyse for renterisiko

Renterisiko oppstår fordi rentebindingstiden for bankens eiendeler og gjeld ikke er sammenfallende.

Banken søker å ha en kontrollert renterisiko. Det aller meste av bankens utlån løper derfor med flytende rente som følger markedets renteutvikling. Tilsvarende har banken innskudd med flytende rente. I den grad banken har utlån med fast rente søker man å balansere innlånsiden ved bruk av swapavtaler, slik at størrelse og renteavtaler på lån og innlån med ulike løpetider er i rimelig balanse. Vår obligasjonsportefølje og andre innlån er til flytende rente, jfr. note 24. Innlån fra markedet er knyttet til 3-måneders nibor pluss margin som gjelder på det tidspunkt innlån tas opp. Det søkes å ha flere opptak/forfall gjennom året slik at gjennomsnittlig margin gir minst mulig svingninger.

En økning i renter vil medføre at både inntektssiden og kostnadssiden går opp. Dersom rentenivået (gjennomsnittlig rente for de ulike rentebærende elementene) hadde vært 1% høyere ville dette medført et økt resultat i størrelsesorden 4,9 mill. kr. etter skatt. Dette er under forutsetning av at både rente på utlån og innlån kan økes like mye samtidig. Det er dog ulike varslingsfrister på utlån og innskudd ved renteendringer.

Reduksjon i den relative rentenettoen i 2017 skyldtes i hovedsak nedbygging av bedriftsmarkedsporføljen, samt at veksten i privatmarkedet stort sett består i lavt forrentende utlån. I tillegg er det generelle rentenivået i Norge lavt og det er begrenset hvor lavt innskuddsrentenivået kan være uten å ta i bruk negative renter. Motsatt har spread-inngang, som en følge av redusert kredittrisiko og bedring i det internasjonale finansmarkedet, medført generelt reduserte innlånskostnader på eksternt funding for bankene. Melhusbanken sin vekst i utlån kompenserer marginedgangen og medfører en økning i rentenetto i kroner.

Hvis det i rentenettoen hadde vært hensyntatt renter av pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat, ville rentenettoen vært på 1,65% i 2017 og 1,68% i 2016. Hvis vår rentenetto i år har vært 1,50% i stedet for 1,59% ville dette gitt et lavere resultat på 7,5 mill. kr., dvs. ca. 5,6 mill. kr. etter skatt.

Prisrisiko

Banken er utsatt for prisrisiko i forhold til aksjepriser på investeringer klassifisert i balansen enten som tilgjengelig for salg eller til virkelig verdi over resultat. Se for øvrig over under markedsrisiko.

Valutarisiko

Valutarisiko oppstår når man har eiendeler eller gjeld i utenlandsk valuta, der verdien eller forpliktelsen er avhengig av kursen på realisasjons- eller oppgjørstidspunktet. Banken har pr. 31.12.2017 liten valutarisiko. Beholdningen av utenlandske sedler utgjør 820, mot 831 i fjor. Kurstap er uvesentlig.

4. Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger

Estimer og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. Dette inkluderer forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige under nåværende omstendigheter. Banken og eksterne konsulenter utarbeider estimer og gjør antagelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimer som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Det vil for eksempel alltid være knyttet usikkerhet til fastsettelse av virkelige verdier. Det vil også være stor usikkerhet knyttet til forventninger av fremtidige kontantstrømmer. Vi har benyttet eksterne parter til beregning av virkelige verdier på finansielle derivater, pensjonsforpliktelser, obligasjoner og aksjer i Eika Gruppen AS. Vi har selv foretatt forventninger av kontantstrømmer blant annet knyttet til nedskrivning av utlån. Markedsverdi på ikke børsnoterte aksjer er vurdert av Eika Kapitalforvaltning AS, samt at vi har for enkelte aksjer satt markedsverdi ut fra observerbare salgskurser og emisjonskurser. I enkelttilfelle og mindre poster har vi benyttet andel av bokført egenkapital. Viser for øvrig til note 22.

5 Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter og lignende inntekter	2017	2016
Renter o.l. inntekter av utlån til og fordr. på kredittinst.	1.795	2.607
Renter o.l. inntekter av utlån til og fordr. på kunder	235.438	231.894
Renter o.l. inntekter av obligasjoner	5.521	5.036
Andre renteinntekter og lignende inntekter	0	10
Sum renteinntekter og lignende inntekter	242.754	239.546
Rentekostnader og lignende kostnader		
Renter o.l. kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	2.740	3.637
Renter o.l. kostnader på innskudd fra kunder	58.045	48.908
Renter o.l. kostnader på utstedte verdipapirer	42.642	50.756
Renter o.l. kostnader på ansvarlig lånekapital	2.799	2.264
Andre rentekostnader	3.089	3.718
Sum rentekostnader og lignende kostnader	109.315	109.282
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	133.439	130.264

6 Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2017	2016
Garantiprovisjon	2.326	2.834
Betalingsformidling	11.949	10.785
Provisjon salg av forsikring	8.875	9.154
Verdipapirforvaltning og omsetning	3.288	2.447
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	12.645	8.484
Provisjoner Eika Kort/Entercard	959	932
Annet	2.344	2.050
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	42.386	36.686

Provisjonsinntekter (fra banktjenester) utgjør 22,0% av totale inntekter, mot 21,0% i fjor.

7 Netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

	2017	2016
Utbytte	20.948	7.077
Netto gev./verdiendring på aksjer/ekb til vv. over resultat*	0	290
Netto verdiendring/renter på pmf til virkelig verdi over res.	5.068	3.503
Netto gevinster på valuta	1.096	774
Netto gevinster finansielle derivater	1.359	353
Gev./tap ved kjøp/salg av aksjer/obligasjoner tilgj. for salg	-199	-55
Nedskrivning av aksjer i Heimdal Eiendomsmeistring AS	-7.650	
Nto. gev. på finansielle instr. til virkelig verdi over res.	20.622	11.942

*gjelder aksjer og egenkapitalbevis vurdert etter virkeligverdiopsjon

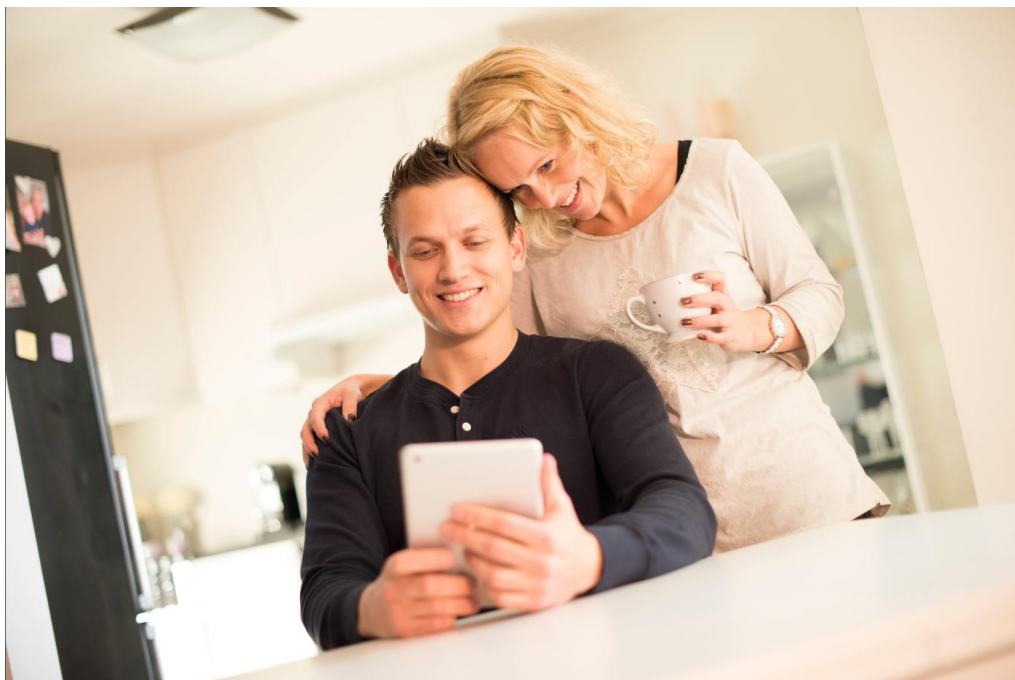
8 Andre driftsinntekter

	2017	2016
Leieinntekter	1.034	933
Andre driftsinntekter	465	875
Sum andre driftsinntekter	1.499	1.809

9 Lønn og administrasjonskostnader

9a Spesifikasjon av lønn og administrasjonskostnader	2017	2016
Lønn	37.250	37.760
Pensjonskostnader - innskuddsbasert	4.424	4.189
AFP/Pensjonskostnader - ytelsesbasert	930	393
Endring i pensjonsforpliktelse for ytelsesordningen	-93	-5.066
Sosiale kostnader	9.147	7.169
Sum lønn og sosiale kostnader	51.657	44.446
Annonsekostnader		
Honorar eksterne tjenester	1.123	2.002
Utdanning	579	602
EDB-kostnader	11.900	10.548
Kontorrekvisita	342	353
Porto/telefon/datalinjer	1.677	1.677
Reisekostnader	590	610
Salgskostnader	4.065	3.725
Materiell kort, nettbank etc	1.098	1.173
Provisjoner	704	588
Sum administrasjonskostnader	22.078	21.278
Sum lønn og administrasjonskostnader	73.735	65.724

Det ble i fjor foretatt en tilpasning av den gjenstående ytelsesbaserte pensjonsordningen slik at betingelsene er mer lik bankens øvrige innskuddsordning. Dette medførte en reduksjon i forpliktelsen som ble inntektsført.

9b Godtgjørelser	2017	2016
Lønn til banksjef	1.578	1.522
Bonus banksjef	53	46
Godtgjørelse til banksjef	27	36
Pensjonspremie banksjef	718	683
Godtgjørelse til styret	653	664
Godtgjørelse til andre tillitsvalgte	148	109

Banksjef er med i bankens ordinære innskuddspensjonsordning. Banken har i tillegg en egen innskuddsbasert pensjonsdekning for banksjef som er forventet å gi en dekning av mellomværende inntil 66% av lønn fra fylte 62 år. Banksjef har ingen opsjonsavtale med banken om kjøp eller salg av egenkapitalbevis.

Godtgjørelser til ledelse	År	Lønn**	Bonus**	Pensjon**	Lån/kreditt*
Ragnar Torland	2017	1.605	53	718	2.900
(Banksjef)	2016	1.558	46	683	2.900
Turid Vollan Riset	2017	922	0	148	4.100
<i>Ass. banksjef</i>	2016				
Anne Hakvåg	2017	950	40	88	31
<i>Salgssjef</i>	2016	853	35	79	82
Atle Morken	2017	1.044	43	105	3.700
<i>Økonomisjef</i>	2016	1.004	38	97	2.500
Johan Gangstad	2017	937	41	105	0
<i>Leder personmarked Trondheim</i>	2016	915	36	95	0
Kjellaug Krogh Angvik	2017	710	23	77	0
<i>Leder serviceavdelingen</i>	2016	789	50	70	0
Ragnvald Lenes	2017	938	41	100	4.100
<i>Leder bedriftsmarked</i>	2016	920	36	94	4.200

Godtgjørelser styremedl./ kontrollkomité	År	Lønn**	Bonus**	Pensjon**	Honorar	Lån/kred.*
Esten Bollingmo (tillitsvalgt)	2017	668	37	40	84	2.700
<i>Ansattvalgt styremedlem</i>	2016	667	34	38	75	2.479
Mona Berg (tillitsvalgt)	2017	614	36	38	82	780
<i>Ansattvalgt styremedlem</i>	2016	610	31	36	59	632
Bjarne Berg, inkl. nærstående	2017				136	649
<i>Styrets leder</i>	2016				122	1.000
Bernt Gagnås, inkl. nærstående	2017				87	3.700
<i>Nestleder</i>	2016				82	3.800
Ann-Sølvi Valås Myhr	2017				80	0
<i>Styremedlem</i>	2016				81	0
Jo Temre	2017				87	0
<i>Styremedlem</i>	2016				81	0
Marianne Bringedal	2017				86	0
<i>Styremedlem</i>	2016				82	0
Sum styret	2017	1.282	73	78	642	7.829
Sum styret	2016	1.277	65	74	582	7.911

* Rentesubsidierte lån til ansatte ytes med maksimum 3.000 og etter ordinær kredittvurdering. Rentesats på rentesubsidierte lån til ansatte og banksjef er pr. 31.12. på 1,85%. Avdragsplan for lån til banksjef og andre ansatte følger vanlige retningslinjer for banken.

**Lønn er inkl. andre godtgjørelser. Pensjon er innbetalt pensjonspremie. Bonusordningen gjelder alle ansatte.

9c Utlån og garantier til tillitsvalgte og ansatte	2017	2016
Lån til styrets leder	649	1.000
Lån til generalforsamlings leder	1.008	1.058
Rentesubsidierte lån til ansatte	117.192	121.886

9d Antall ansatte

Antall årsverk/sysselsatte i bankvirksomheten er hhv 53 (56) og 56 (59) i 2017 (Tall for 2016 i parentes).
Totalt årsverk/sysselsatte er hhv. 57 (60) og 63 (66).

9e Honorar til revisor

	2017	2016
Lovpålagt revisjon	335	511
Andre attestasjonstjenester	203	69
Andre tjenester utenfor revisjonen	48	248
Sum honorar til revisor	586	828

10 Andre driftskostnader

	2017	2016
Driftskostnader faste eiendommer	1.435	1.834
Leie lokaler	1.892	1.898
Maskiner/inventar	140	295
Revisjon/Finanstilsyn/Finans Norge etc	1.943	1.478
Kredittopplysninger/innkassobyrå	612	472
Reparasjon og vedlikehold maskiner og inventar	382	515
Formueskatt	400	176
Felleskostnader i Eika-regi	7.573	7.483
Øvrige driftskostnader	1.759	1.728
Sum andre driftskostnader	16.136	15.879

11 Tap og nedskrivninger

11a Konstaterte og anslåtte tap på utlån	2017	2016
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	2.953	-3.246
Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	0	0
Periodens konstaterte tap som det tidligere år <u>ikke</u> er foretatt individuelle nedskrivninger for	46	875
Periodens konstaterte tap som det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger for	74	4.900
Periodens inngang på tidl. perioders konstaterte tap	-1.552	-141
Periodens tapskostnader	1.521	2.388

11b Individuelle nedskrivninger	2017	2016
Individuelle nedskrivninger 01.01	2.135	5.581
Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger for	-74	-4.900
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	500	1.000
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3.552	2.022
Tilbakeføring av individuelle nedskr. i perioden	-1.024	-1.568
Individuelle nedskrivninger 31.12	5.089	2.135

11c Nedskrivninger på grupper av utlån	2017	2016
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	7.800	7.800
Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	0	0
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	7.800	7.800

11d Tapsutvikling	2017	2016
Konstaterte tap	120	5.775
Individuelle nedskrivninger på utlån	5.089	2.135
Nedskrivninger på grupper av utlån	7.800	7.800

11e Misligholdte og tapsutsatte lån	2017	2016
Misligholdte engasjement 3-6 mnd.	9.017	5.125
Misligholdte engasjement 6-12 mnd.	12.142	18.887
Misligholdte engasjement over 1 år	2.791	17.062
Sum brutto misligholdte engasjement over 90 dager	23.950	41.074
Individuelle nedskrivninger	5.089	2.135
Sum netto misligholdte engasjement over 90 dager	18.861	38.939
Misligholdte engasjement 1-3 mnd.	41.893	16.388
Sum brutto misligholdte engasjement over 30 dager	65.843	57.462

Ihht. Finanstilsynets retningslinjer rapporters engasjement når kunden ikke har betalt innen 30 dager etter forfall. Misligholdte lån anses etter bankens retningslinjer som mislighold når kunden ikke har innen 90 dager etter forfall.

11f Utlån og garantier fordelt etter bransje

	Brutto utlån		Garantier	
	2017	2016	2017	2016
Personmarked	5.138.867	4.859.192	4.524	4.804
Jordbruk	123.763	129.960	384	404
Eiendomsdrift	1.290.735	1.217.929	36.886	41.107
Annen næring	591.343	780.072	91.954	213.365
Sum brutto utlån	7.144.708	6.987.153	133.748	259.680

Nedskrivninger på utlån etter bransje	Individuelle nedskr.	
	2017	2016
Personmarked	644	187
Jordbruk	0	0
Eiendomsdrift	1.000	500
Annen næring	3.445	1.448
Sum	5.089	2.135

Garantier annen næring inkluderer garantier stillet overfor Eika Boligkreditt på 19.801 pr. 31.12.17 mot 124.459 pr. 31.12.16.

11g Misligholdte og tapsutsatte engasjement etter sektor

	Misligholdte		Tapsutsatte	
	2017	2016	2017	2016
Personmarked	21.401	17.867	1.074	0
Jordbruk	0	1.500	0	0
Eiendomsdrift	3	15.802	5.996	0
Annen næring	1.803	5.905	25.464	14.147
Sum	23.950	41.074	32.534	14.147

Tapsutsatte engasjement er ikke misligholde engasjement, men engasjement som det er foretatt nedskrivninger på etter en individuell vurdering. Det må foreligge objektive kriterier for å foreta en slik nedskrivning.

12 Betalbar skatt / Utsatt skatt

Resultat og skattepliktig inntekt	2017	2016
Resultat før skatter	98.642	102.657
Renter tilordnet fondsobligasjonsinvestorer	-3.494	-2.674
Ikke fradragsberettigede kostnader/ sk.pl. innt.	482	256
Permanente forskjeller verdipapir/fin. derivater	-12.166	-20.353
Sum	83.464	79.886
Endringer midlertidige forskjeller	485	-5.488
Endring i forskjeller som ikke inngår i utsatt skatt	0	340
Endringer midlertidige forskjeller ført mot utvidet resultat	219	-736
Skattepliktig inntekt	84.168	74.002
Beregnet betalbar skatt (25%)	21.042	18.501
Endring utsatt skattefordel	-121	1.371
Endring utsatt skattefordel ført mot utvidet resultat	-343	-461
Avvik skatt forrige år (+ for lite / - for mye)	-1.086	19
Årets skattekostnad	19.492	19.431
<i>Effektiv skattesats</i>	<i>20 %</i>	<i>19 %</i>
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	21.042	18.501
Skattevirkning av emisjonskostnader	-743	-840
Formuesskatt	400	700
Betalbar skatt i balansen	20.699	18.361

Formuesskatt er i klassifisert som annen driftskostnad.

Beregning utsatt skatt

Ved utgangen av regnskapsåret eksisterer det midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Det er beregnet utsatt skatt/skattefordel på grunnlag av disse forskjellene. Disse reverseres i hovedsak over en periode på mer enn 1 år.

Utsatte skattefordeler	2017	2016
Pensjonsforpliktelse	0	-93
Finansielle derivater	-3.389	-4.748
Andre verdipapirer enn aksjer	0	-88
Skattereduserende midl. forskj. anleggsmidler	-1.316	-1.171
Underkurs obligasjoner	-5.874	-2.931
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-10.579	-9.031
Andre verdipapirer enn aksjer	1.064	
Foreslått konsernbidrag		0
Netto skattereduserende midl. forskjeller	-9.515	-9.031
Balanseført utsatt skattefordel	2.378	2.258
Skattesats	25%	25%

Skattekostnad på poster i utvidet resultat	2017	2016
Endring i verdi aksjer ført mot utvidet resultat	-9.873	7.968
Endring i verdi pengemarkedsfond/obligasjoner ført mot utvidet res.	1.152	2.579
Pensjonskostnad, actuarielt gevinst/tap ført mot utvidet resultat	219	-735
Utvidet resultat før skatt	-8.502	9.812
Skattekostnad	-343	-462
Utvidet resultat etter skatt	-8.845	9.350

13 Resultat pr. egenkapitalbevis

	2017	2016
Resultat	32.389	80.552
Egenkapitalbeviserens andel av resultatet	40,6 %	37,5 %
Resultat pr. egenkapitalbevis pr. 31.12.	11,06	13,09
Resultat pr. gj.snittlig antall egenkapitalbevis	13,11	14,73
Foreslått utbytte pr. egenkapitalbevis	8,50	8,50

Forslag til utbytte for 2017 er kroner 8,50 pr. egenkapitalbevis. Utbytte for 2017 blir da totalt 23,6 mill. kr. og er ihht. IFRS ikke definert som gjeld på årsavslutningstidspunktet, men inngår i bankens egenkapital pr. 31.12.17. Forslaget gir en overføring til utjevningsfond på kroner 2,68 pr. egenkapitalbevis, totalt 7,4 mill. kr. Utbytte utbetales av egenkapitaleierens andel av overskuddet, og blir delt på eiere av egenkapitalbevis pr. 08.03.2018 (ved fastsettelse av regnskapet).

Utbytte for 2016 på kr 8,50 pr. egenkapitalbevis ble vedtatt i generalforsamling 09.03.17 og utbetalt 29.03.17. Utbetalt utbytte i 2016, for regnskapsåret 2015, var kr. 8,50 pr. egenkapitalbevis, totalt 13,0 mill. kr. Årets gaveavsetning er foreslått til 850 som i fjor.

14 Fordringer på sentralbanker og andre

kredittinstitusjoner	2017	2016
Fordring på Norges Bank	60.128	59.952
Utlån til og fordringer på andre banker	7.413	53.431

15 Segmenter

	2017				
	PM	BM	Andre	Ufordelt	Sum
Renteinntekter og lignende inntekter	144.047	93.772		4.935	242.754
Rentekostnader og lignende kostnader	78.570	30.745			109.315
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	65.477	63.027	0	4.935	133.439
<i>Rentenetto i forhold til utlån</i>	<i>1,40 %</i>	<i>3,06 %</i>			<i>1,98 %</i>
Provisjonsinnt. og inntekter fra banktjenester	12.645	2.326	22.281		37.252
Andre driftsinntekter				22.121	22.121
II SUM netto driftsinntekter	78.122	65.353	22.281	27.056	192.812
Lønn og generelle administrasjonskostnader	9.721	5.048	7.904	28.984	51.657
Andre driftskostnader				41.621	41.621
III Sum driftskostnader	9.721	5.048	7.904	70.605	93.278
Tap på utlån og garantier	669	538			1.521
<i>Tap i prosent</i>	<i>0,01 %</i>	<i>0,03 %</i>			<i>0,02 %</i>
Andel av resultat tilknyttet selskap/gevinster aksjer				629	629
IV Driftsresultat før skatt	67.732	59.767	14.377	-42.920	98.642
Skatt på ordinært resultat				19.492	19.492
V Resultat av ordinær drift etter skatt	67.732	59.767	14.377	-62.412	79.151

	2016				
	PM	BM	Andre	Ufordelt	Sum
Renteinntekter og lignende inntekter	131.397	100.497		7.652	239.546
Rentekostnader og lignende kostnader	75.000	34.282			109.282
I Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	56.397	66.215	0	7.652	130.264
<i>Rentenetto i forhold til utlån</i>	<i>1,24 %</i>	<i>2,91 %</i>			<i>1,91 %</i>
Provisjonsinnt. og inntekter fra banktjenester	8.484	2.834	19.416		30.734
Andre driftsinntekter				13.751	13.751
II SUM netto driftsinntekter	64.881	69.049	19.416	21.403	174.749
Lønn og generelle administrasjonskostnader	9.165	4.860	8.297	43.402	65.724
Andre driftskostnader				19.803	19.803
III Sum driftskostnader	9.165	4.860	8.297	63.204	85.527
Tap på utlån og garantier	283	2.105			2.388
<i>Tap i prosent</i>	<i>0,01 %</i>	<i>0,10 %</i>			<i>0,04 %</i>
Andel av resultat tilknyttet selskap				15.823	15.823
IV Driftsresultat før skatt	55.433	62.084	11.119	-25.978	102.657
Skatt på ordinært resultat				19.431	19.431
V Resultat av ordinær drift etter skatt	55.433	62.084	11.119	-45.409	83.226

Utlån og fordringer på kunder	Privatmarked		Bedriftsmarked		Totalt	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Kasse-/drifts- og brukskreditter	1.018.719	1.107.444	96.586	130.420	1.115.305	1.237.864
Byggelån	37.548	88.851	188.149	282.937	225.697	371.788
Nedbetalingslån	4.079.365	3.662.896	1.724.341	1.714.605	5.803.706	5.377.501
Sum brutto utlån og fordringer på kunder	5.135.632	4.859.191	2.009.076	2.127.962	7.144.708	6.987.153
-Individuelle nedskrivninger	644	186	4.445	1.949	5.089	2.135
-Nedskrivninger grupper av utlån	799	799	7.001	7.001	7.800	7.800
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5.134.189	4.858.206	1.997.630	2.119.012	7.131.819	6.977.218
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt	1.694.309	1.607.526	0	0	1.694.309	1.607.526
Sum netto utlån inkl. Eika Boligkreditt	6.828.498	6.465.732	1.997.630	2.119.012	8.826.128	8.584.744

15a Innskudd etter type	Privatmarked		Bedriftsmarked		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Innsk. fra og gjeld til kunder u/ avtalt løpetid	2.214.826	1.723.538	869.588	754.814	3.084.414	2.478.352
Innskudd på skattetrekkskonti	3.825	3.294	42.261	36.201	46.086	39.495
Innskudd BSU	126.475	111.673	0	0	126.475	111.673
Andre innsk. m/ avtalt løpetid	1.704.092	1.692.025	159.103	382.509	1.863.195	2.074.534
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	4.049.218	3.530.530	1.070.952	1.173.524	5.120.170	4.704.054

15b Geografisk fordeling	Innskudd		Brutto utlån	
	2017	2016	2017	2016
Melhus	1.924.427	2.282.950	2.322.591	2.143.434
Trondheim	1.825.809	1.718.031	3.571.855	3.656.434
Region	249.432	223.894	921.719	842.560
Andre utenfor regionen	1.120.502	479.179	328.543	344.725
Sum	5.120.170	4.704.054	7.144.708	6.987.153

16 Bankens beholdning av aksjer

16a Spesifikasjon av aksjer, fond og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat pr. 31.12.17

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	Antall	Ansk. kost	Balansført verdi
<i>Aksjer og egenkapitalbevis</i>			
Kvinesdal Sparebank	14.776	1.478	1.034
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat		1.478	1.034

Pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat

Eika Likviditet	15.000	15.546
Eika Sparebank	50.000	50.022
Holberg OMF	10.000	10.039
Holberg Likviditet	50.000	50.016
Pluss Likviditet	70.000	71.662
Pluss Likviditet II	70.000	71.666
DI Norsk Likviditet Inst.	60.000	60.023
Sum pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat	325.000	328.974

Spesifikasjon av aksjer, fond og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat pr. 31.12.16

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler	Antall	Ansk. kost	Balansført verdi
<i>Aksjer og egenkapitalbevis</i>			
The Scottish	200		2
Kvinesdal Sparebank	14.776	1.478	1.034
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat		1.478	1.036

Pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat

Eika Likviditet	15.000	15.348
Holberg OMF	40.000	40.518
Pluss Likviditet	50.000	50.682
Pluss Likviditet II	50.000	50.603
Forte pengemarked	30.000	34.307
Sum pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat	185.000	191.458

Anskaffelseskost er vår opprinnelige investerte beløp, og eksklusive utdelte og mottatte nye andeler i fondene

16b Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg pr. 31.12.17

Aksjer og egenkapitalbevis:	Antall	Eierandel	Ansk. kost	Balanseført verdi
Unoterte aksjer				
SDC	4.932		2.247	2.339
Bøndernes Hus AS	80	0,794 %	4	1.438
Spama AS	150	0,333 %	15	135
Eiendomskreditt AS	26.192	0,640 %	2.688	3.114
Eika-Gruppen AS	505.488	2,090 %	38.720	61.922
Eika Boligkreditt AS	22.578.606	2,270 %	94.520	94.601
North Bridge Nordic Property 2 AS	16.857	1,075 %	355	733
North Bridge Nordic Property AS	16.857	1,075 %	61	325
Sum aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg			138.610	164.607

Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg pr. 31.12.16

Aksjer og egenkapitalbevis:	Antall	Eierandel	Ansk. kost	Balanseført verdi
Unoterte aksjer				
HEM Ansatte	400	0,250 %	15	15
SDC	5.452		2.464	2.464
Bøndernes Hus AS	80	0,794 %	4	1.437
Spama AS	150	0,333 %	15	134
Eiendomskreditt AS	32.500	1,250 %	3.325	4.062
Eika-Gruppen AS	505.488	2,270 %	38.720	68.241
Eika Boligkreditt AS	17.749.654	2,300 %	74.062	77.497
North Bridge Nordic Property 2 AS	16.857	1,075 %	355	710
North Bridge Nordic Property AS	16.857	1,075 %	61	349
Sum aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg			119.021	154.909

16c Investeringer i aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond

	2017	2016
<i>Aksjer, fond og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat</i>		
Aksjer og egenkapitalbevis	1.034	1.036
Pengemarkedsfond	328.974	191.458
<i>Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg</i>		
Unoterte aksjer	164.607	154.909
Sum investeringer i aksjer, andeler og egenkapitalbevis	494.616	347.404

Endring i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat inngår i posten netto gevinst/tap finansielle instrumenter. Gevinst/tap ved realisasjon utgjør dette 0 for 2017, mot 290 for 2016.

Verdiendring på aksjer tilgjengelig for salg på -9.891 og 3.065 for hhv. 2017 og 2016, er ført mot utvidet resultat.

Verdiendringen er i hovedsak knyttet til aksjene i Eika Gruppen og Eika Boligkreditt AS for begge de siste årene.

16d Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

	2017	2016
Balanseført verdi 01.01.	663.847	469.364
Verdiendringer over utvidet resultat i løpet av året	-9.009	10.554
Skatteeffekt av ovenstående	288	-644
Netto tilgang/avgang	-76.355	184.581
Realiserte gevinster/tap som er resirkulert i resultatet	-43	-77
Skatteeffekt av ovenstående	37	69
Balanseført verdi 31.12.	578.765	663.847

17. Obligasjoner

Obligasjoner, klass. som tilgjengelig for salg	2017			2016		
	Pålydende	Ansk. kost	Bal.ført v.	Pålydende	Ansk. kost	Bal.ført v.
Børsnoterte:						
Stat/Statsgarantert	206.000	207.125	207.668	276.000	276.847	277.294
Kommune/fylke	34.000	34.050	34.072			
Obligasjoner med fortrinnsrett	125.000	125.324	126.301	131.000	131.463	131.460
Norske banker/kredittforetak	35.000	35.085	35.112	63.000	63.251	63.101
Pengemarkedsfond						
Unoterte:						
Kommune/fylke	7.000	6.998	7.001	27.000	26.863	27.007
Norske banker/kredittforetak	4.000	4.000	4.003	10.000	10.045	10.075
Sum	411.000	412.582	414.157	507.000	508.469	508.937

Bankens obligasjonsbeholdning er bokført til markedsverdi pr. 31.12. Banken eier ingen egne obligasjoner, og alle obligasjoner er i NOK. Gjennomsnittlig effektiv rente i 2017 var 0,89% mot 1,22% i 2016. Renterisiko ved en renteendring på 1% er for hele obligasjonsbeholdningen beregnet til 581 pr. 31.12.17 mot 916 pr. 31.12.16. Endring i virkelig verdi på obligasjoner tilgjengelig for salg utgjør 1.152 for 2017, mot 2.579 for 2016. Realisert tap utgjør 149 for 2017 og mot 276 i 2016. Total avkastning på porteføljen utgjør 1,42% i 2017, mot 2,01% i 2016, hensyntatt verdiendringene ført mot utvidet resultat.

18. Eierinteresser i datter- og tilknyttede selskap

	Aksjekap.	Eier-/ stemme-		Bokf. verdi	
		andel	Ansk. kost	31.12.17	31.12.16
Melhus Regnskap AS	803	34,0 %	3.978	3.901	4.431
Heimdals Eiendomsmegling AS	2.100	41,0 %	37.313	37.313	0
Sum tilknyttede selskap			41.291	41.214	4.431
Heimdals Eiendomsmegling AS	2.100	51,0 %	56.100	0	53.050
Sum datterselskap			56.100	0	53.050

Melhus Sparebank har siden 2009 eid 20% av Heimdals Eiendomsmegling AS (HEM AS), men økte i januar 2016 denne eierandelen til 51%. HEM AS er i ferd med å øke sine markedsandeler og har ambisjoner om ytterligere vekst fremover. For at banken ikke skal være til hinder for foretakets vekstambisjoner har banken i slutten av 2017 valgt å selge seg ned til en eierandel på 41%. Dette medfører dekonsolidering og regnskapsmessig realisasjon. Gjenstående aksjer regnskapsføres til verdi på salgstidspunktet og transaksjonen har gitt til sammen en gevinst på 0,2 mill. kr., bokført under «gevinst ved realisasjon aksjer». Heimdals-Gruppen AS og HEM Ansatte AS utgjør øvrige eiere i selskapet med hhv 29% og 30%. HEM AS har som formål å drive eiendomsmegling og er en god kanal for tilgang på nye kunder til banken.

HEM AS har i 2017 utbetalt hele fjorårets resultat i utbytte og som tilsvarer 4,692 mill. kr. for banken. I tillegg ble det utbetalt ekstraordinært utbytte som for banken sin del utgjør 7,65 mill. kr. Dette var fri egenkapital som inngikk i kostprisen ved oppkjøp av selskapet. Det er derfor foretatt tilsvarende nedskrivning på investeringen i selskapet.

I starten av 2015 foretok banken et oppkjøp av 34% av aksjene i Melhus Regnskap AS. Bokført verdi av selskapets egenkapital var 1.593, resterende verdi ved oppkjøpet er vurdert å være goodwill.

	31.12.17	31.12.16
Balanseført verdi I.1 / Kostpris	4.431	14.375
Tilgang/avgang	36.650	-10.091
Utbetalt utbytte	-183	-168
Andel resultat	317	315
Avskrivning merverdi	0	0
Balanseført verdi tilknyttet selskap	41.214	4.431

19 Nærstående parter

Innskudd og utlån, samt transaksjoner mellom nærstående har samme betingelser som overfor eksternt tredjepart. Sammenligningstall for tidligere datterselskap, HEM AS er presentert under tilknyttet selskap.

	Tilknyttet selskap	
	31.12.17	31.12.16
Leieinntekter	545	609
Renteinntekter	1.482	813
Andre kostnader	100	400
Rentekostnader	2.285	2.074
<i>Balanseposter ved årsslutt</i>		
	Tilknyttet selskap	
	31.12.17	31.12.16
<i>Eiendeler:</i>		
Utlån	38.240	774
Ubenyttet kreditt	7.097	20.800
Garantier	1.246	1.246
<i>Gjeld:</i>		
Innskudd fra kunder	6.107	9.898
Kortsiktig gjeld	0	500

I tillegg har Heimdal Eiendomsmegling AS 192,9 MNOK i klientmidler i banken som ikke balanseføres i selskapet.

20 Immaterielle eiendeler

	Immaterielle		
	Goodwill	eiendeler	Sum
Bokført verdi pr 31.12.15	340	1.881	2.222
Anskaffelseskost 01.01	3.755	11.434	15.189
Tilgang/avgang	0	1.127	1.127
Nedskrivninger/avskrivninger	-340	-325	-665
Akk. avskrivninger 01.01	-3.415	-9.553	-12.968
Bokført verdi pr 31.12.16	0	2.684	2.684
Anskaffelseskost 01.01		12.561	16.316
Tilgang/avgang		733	733
Nedskrivninger/avskrivninger		-535	-535
Akk. avskrivninger 01.01		-9.878	-13.633
Bokført verdi pr. 31.12.17	0	2.882	2.882

Immaterielle eiendeler som gjelder kostnader i forbindelse med etablering av verdipapirkonsesjonen avskrives ikke.

Goodwill oppstod opprinnelig gjennom overtakelse av Finans Rådgivning AS og ble nedskrevet forholdsmessig med reduksjonen av EBK-portefølje oppbygd av det tidligere datterselskapet.

21 Spesifikasjon av varige driftsmidler

	Tomt og bygning	Inventar og utstyr	Sum
Bokført verdi pr. 31.12.15	28.960	5.838	34.798
Anskaffelseskost 01.01	39.403	15.281	54.684
Utrangering	0	-1.641	-1.641
Tilgang/avgang	33	1.678	1.711
Årets avskrivninger	-1.445	-1.814	-3.259
Akk. avskrivninger 01.01	-10.443	-7.802	-18.245
Bokført verdi pr. 31.12.16	27.548	5.702	33.250
Anskaffelseskost 01.01	39.436	15.318	54.754
Utrangering	0	-65	-65
Tilgang/avgang	-3.592	471	-3.121
Årets avskrivninger	-1.205	-1.667	-2.872
Akk. avskrivninger 01.01	-11.888	-9.551	-21.439
Bokført verdi pr. 31.12.17	22.751	4.506	27.257

22 Finansielle instrumenter

22a Finansielle derivater

	31.12.17		31.12.16	
	Eiendeler	Forpl.	Eiendeler	Forpl.
Renteswapper	0	3.389	0	4.748
Periodiserte renter swapper	0	126	0	178
Derivater – virkelig verdi	0	3.515	0	4.926

Derivater er klassifisert som holdt for handelsformål til virkelig verdi over resultat.

Nominelle beløp på swapavtalene	31.12.17	31.12.16
Rentebytteavtale fastrente-utlån	71.768	79.081
Rentebytteavtale obligasjonslån	0	0
Sum rentebytteavtaler	71.768	79.081

Nominelt beløp tilsvare det referansebeløp (hovedstol) som er avtalt i bytteavtalen og som er grunnlag for beregning av rente og avkastning.

Netto oppgjør finansielle instrumenter

Eiendeler 31.12.17	Beløp i balansen	Beløp gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Derivater	0	0	0
Sum	0	0	0

Forpliktelser 31.12.17	Beløp i balansen	Beløp gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Derivater	3.515	0	3.515
Sum	3.515	0	3.515

Eiendeler 31.12.16	Beløp i balansen	Beløp gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Derivater	0	0	0
Sum	0	0	0

Forpliktelser 31.12.16	Beløp i balansen	Beløp gjenstand for nettooppgjør	Beløp etter mulig nettooppgjør
Derivater	4.926	0	4.926
Sum	4.926	0	4.926

Det foreligger ikke tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot noen av partene.

22b Balanseført verdi av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler pr. kategori	Kategori 2017			Kategori 2016		
	Virkelig verdi over resultat	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Virkelig verdi over resultat	Lån og fordringer	Tilgj. for salg
Kontanter og fordringer på sentralbanken		71.183			69.947	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		7.413			53.431	
Netto utlån til kunder		7.131.819			6.977.218	
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over res.	1.034			1.036		
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	328.974			191.458		
Sertifikater og obl. tilgjengelig for salg			414.157			508.937
Finansielle derivater	0			0		
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg			164.607			154.909
Sum finansielle eiendeler	330.008	7.210.415	578.764	192.494	7.100.596	663.847

Finansielle gjeld pr. kategori	Virkelig verdi over resultat	Andre finansielle forplikt.	Virkelig verdi over resultat	Andre finansielle forplikt.
Innskudd fra og gjeld til kunder		5.120.170		4.704.054
Gjeld til kredittinstitusjoner		77.652		150.709
Sertifikat- og obligasjonsgjeld		1.914.688		2.267.735
Finansielle derivater	3.515		4.926	
Ansvarlig lånekapital		109.976		80.009
Sum finansiell gjeld	3.515	7.222.486	4.926	7.202.507

Aksjer, egenkapitalbevis og pengemarkedsfond til virkelig verdi over resultat er frivillig valgt å klassifisere i denne kategorien, se forøvrig note 2.7.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler pr. kategori	Kategori 2017			Kategori 2016		
	Virkelig verdi over resultat	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Virkelig verdi over resultat	Lån og fordringer	Tilgj. for salg
Kontanter og fordringer på sentralbanken		71.183			69.947	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		7.413			53.431	
Netto utlån til kunder		7.134.445			6.979.063	
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over res.	1.034			1.036		
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	328.974			191.458		
Sertifikater og obl. tilgjengelig for salg			414.157			508.937
Finansielle derivater	0			0		
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg			164.607			154.909
Sum finansielle eiendeler	330.008	7.213.041	578.764	192.494	7.102.441	663.847

Finansielle gjeld pr. kategori	Virkelig verdi over resultat	Andre finansielle forplikt.	Virkelig verdi over resultat	Andre finansielle forplikt.
Innskudd fra og gjeld til kunder		5.120.170		4.704.054
Gjeld til kredittinstitusjoner		77.652		150.709
Sertifikat- og obligasjonsgjeld		1.932.190		2.247.430
Finansielle derivater	3.515		4.926	
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån		110.510		78.696
Sum finansiell gjeld	3.515	7.240.522	4.926	7.180.889

Virkelig verdi av fastrente utlån er beregnet som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer på det enkelte fastrenteutlån.

Virkelig verdi på sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån er ut fra kurser i VPS.

22c Vurdering av virkelig verdi

Eiendeler	2017			2016		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat</i>						
Finansielle derivater		0			0	
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over res.	0	1.034		2	1.034	
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	328.974			191.458		
<i>Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg</i>						
Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg	414.157			508.937		
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg			164.607			154.909
Sum eiendeler	743.131	1.034	164.607	700.397	1.034	154.909
Forpliktelser	2017			2016		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<i>Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet</i>						
Finansielle derivater		3.515			4.926	
Sum forpliktelser	0	3.515	0	0	4.926	0

Resterende er til amortisert kost med flytende rente. Balanseført verdi er tilnærmet virkelig verdi. Ingen finansielle instrumenter er flyttet fra et nivå til et annet i løpet av rapporteringsperioden. Det foreligger ingen avtaler om sikkerhetsstillelse for finansielle instrumenter.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumenter klassifisert i nivå 3 pr. 31.12.:

	2017	2016
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg 01.01.	154.909	142.806
Tilgang	20.458	7.738
Avgang/nedskrivning	-887	-3.802
Endring i verdi ført mot utvidet resultat	-9.873	8.167
Gevinst/tap ved realisasjon ført mot ordinært resultat	0	0
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg 31.12.	164.607	154.909

Verdivurdering

Det har ikke vært endring i verdsettelsesmetoder i løpet av rapporteringsperioden.

Nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på omsetningskurs på balansedagen. Omsetningskursen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs.

Kursene hentes fra Oslo Børs.

Nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved bruk av verdsettelsesmetoder. Disse metodene maksimerer bruken av observerbare markedsdata der det er tilgjengelig og baserer seg i minst mulig grad av bankens egne estimater. Disse finansielle instrumentene inngår i nivå 2. Virkelig verdi på finansielle instrumenter tilgjengelig for salg, fastsettes for obligasjoner av Eika Kapitalforvaltning.

Nivå 3

Banken bruker ulike metoder og gjør forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et lignende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter. Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. For aksjer som ikke handles på regulert marked benyttes siste omsatte kurs, evt. bokført verdi av egenkapital. Verdien på aksjene i Eika Gruppen er vurdert ut fra verdsettelse av analytikere i Eika. Det benyttes anerkjente metoder for verdsettelse av denne type aksjer. Verdien er på 122,50 pr. aksje og synes rimelig i forhold til siste emisjonskurs foretatt i 2015, samt etterfølgende utvikling i selskapet. EBK-aksjene er vurdert til 4,19 pr. aksje på bakgrunn av kjent emisjonskurs i januar 2018.

Sensitivitetsanalyse nivå 3

En negativ endring i verdifastsettelsen for aksjer i Eika Gruppen AS og EBK på 10% ville medført en verdiendring på til sammen 15,6 mill., mens 6,2 mill av denne eventuelle nedskrivningen ville blitt ført over utvidet resultat og ikke påvirket ordinært resultat. Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost.

Finansielle derivater

Banken har finansielle derivater for å sikre seg mot rente- og valutarisiko. Ved første gangs innregning måles derivater til virkelig verdi. Virkelig verdi på derivater beregnes som nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Dette beregnes av eksternt finansiell institusjon. Vi har ikke derivater som inngår i en regnskapsmessig sikring. Endringer i virkelig verdi på derivater resultatføres under netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi.

23. Andre eiendeler

	2017	2016
Periodiseringer/diverse fordringer	14.859	7.340
Sum andre eiendeler	14.859	7.340

24. Sertifikatlån/Obligasjonslån/Gjeld til kredittinstitusjoner pr. 31.12.17

Sertifikat/Obligasjonslån	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010733405	23.03.15	23.03.18	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	55.000
ISIN NO 0010703424	21.02.14	21.11.18	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	300.000
ISIN NO 0010712623	13.06.14	28.02.19	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	300.000
ISIN NO 0010741051	01.07.15	01.10.19	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	300.000
ISIN NO 0010758964	08.03.16	09.03.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010764657	09.05.16	02.06.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	260.000
ISIN NO 0010768088	22.06.16	22.02.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010778160	10.11.16	10.06.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010782097	11.01.17	11.11.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	100.000
Sum pålydende						1.915.000
Underkurser						-3.929
Periodiserte renter						3.617
Sum bokførte sertifikat og obligasjonsgjeld						1.914.688

Gjeld til kredittinstitusjoner	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Lånesum
Kredittforeningen for Sparebanker	27.11.13	27.02.18	flytende	3M NIBOR	75.000
Sum pålydende					75.000
Periodiserte renter og mer-/mindreverdi					116
Sum innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid					75.116

Ansvarlig lånekapital/fondsobligasjonslån	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010718786	15.09.14	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	80.000
ISIN NO 0010790025	30.03.17	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	30.000
Sum pålydende						110.000
Underkurser						-107
Periodiserte renter						83
Sum bokført ansvarlig lånekapital						109.976

Det har ikke forekommet brudd på lånebetingelsene i perioden.

Sertifikatlån/Obligasjonslån/Gjeld til kredittinstitusjoner pr. 31.12.16

Sertifikat/Obligasjonslån	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010763808	25.04.16	15.02.17	fast	3M NIBOR	Sertifikat	30.000
ISIN NO 0010778160	10.11.16	10.06.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010768088	22.06.16	22.02.21	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010703424	21.02.14	21.11.18	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	300.000
ISIN NO 0010733405	23.03.15	23.03.18	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	150.000
ISIN NO 0010741051	01.07.15	01.10.19	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	300.000
ISIN NO 0010712623	13.06.14	28.02.19	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	300.000
ISIN NO 0010758964	08.03.16	09.03.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	200.000
ISIN NO 0010672686	04.03.13	03.03.17	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	118.000
ISIN NO 0010764657	09.05.16	02.06.20	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	260.000
ISIN NO 0010690845	10.10.13	08.09.17	flytende	3M NIBOR	Åpent obl. lån	212.000
Sum pålydende						2.270.000
Underkurs						-6.910
Periodiserte renter						4.645
Sum bokførte sertifikat og obligasjonsgjeld						2.267.735

Gjeld til kredittinstitusjoner	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Lånesum
Kredittforeningen for Sparebanker	27.11.13	27.02.18	flytende	3M NIBOR	150.000
Sum pålydende					150.000
Periodiserte renter og mer-/mindreverd					709
Sum innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid					150.709

Ansvarlig lånekapital	Lånedato	Forfall	Rente	Grunnlag	Klausuler	Lånesum
ISIN NO 0010718786	15.09.14	evig	flytende	3M NIBOR	Ansvarlig lån	80.000
Sum pålydende						80.000
Underkurs						-88
Periodiserte renter						97
Sum bokført ansvarlig lånekapital						80.009

25 Finansiell gjeld	2017	2016
Finansiell gjeld pr. 01.01	2.498.453	2.229.321
Opptak i perioden	130.000	1.210.000
Nedbetaling i perioden	-530.000	-940.000
Endring påløpte renter/gjeld kredittinst. uten avtalt løptid	3.862	-868
Finansiell gjeld pr. 31.12.	2.102.315	2.498.453

Inkluderer gjeld til kredittinstitusjoner og obligasjonsgjeld, samt ansvarlig lånekapital.

	<i>Kontantstrøm</i>			<i>Ikke kontantbasert</i>		2017
	2016	Opptak/ nedbetaling	Endr. pål. Rente	Oppkjøp verdi	Endring virkelig verdi	
<i>Langsiktige lån</i>						
Lån til kredittinstitusjoner	150.709	-75.000	-593	0	0	75.116
Obligasjonslån	2.267.735	-355.000	1.953	0	0	1.914.688
Ansvarlig lånekapital	80.009	30.000	-33	0	0	109.976
Fondsobligasjonslån	60.330	25.000	-53	0	0	85.277
Sum langsiktige lån	2.558.783	-375.000	1.274	0	0	2.185.057

Denne oversikten inneholder også fondsobligasjonslånet.

26 Fondsobligasjonslån/ansvarlig lån

Banken har 2 fondsobligasjonslån som er godkjent etter nytt kapitalkravsregelverk og klassifiseres som egenkapital ihht gjeldende forskrifter. Renter inngår ikke i regnskapsoppsillingen under rentenetto, men behandles som utdeling av utbytte på fondsobligasjonsandeler.

Fondsobligasjonslån med opptak 04.02.15 på 60 mill, forrentes med Nibor + 3,25 prosentpoeng.

Fondsobligasjonslån med opptak 30.03.17 på 25 mill, forrentes med Nibor + 3,60 prosentpoeng.

Banken har også to evigvarende ansvarlig lån for å optimalisere kapitalstrukturen i banken, jfr note 24.

Ansvarlig lån med opptak 15.09.14 på 80 mill, forrentes til Nibor + 1,60 prosentpoeng.

Ansvarlig lån med opptak 30.03.17 på 30 mill, forrentes til Nibor + 1,90 prosentpoeng.

Alle fondsobligasjonslån og ansvarlig lån gir mulighet for "call" etter 5 år.

27 Påløpte kostnader og forskuddsbet. inntekter

	2017	2016
Påløpte feriepenges og aga/finansskatt av feriepenges	4.818	4.023
Arbeidsgiveravgift	2.434	2.058
Resultatlønn inkl. feriepenges, aga og finansskatt	2.302	2.501
Periodiseringer	1.032	6.300
Sum påløpte kostn. og forskuddsbet. innt.	10.586	14.882

28 Annen gjeld

	2017	2016
Leverandørgjeld	3.779	1.980
Skattetrekk	2.140	2.379
Bankremisser	367	1.139
Merverdiavgift	357	352
Periodiseringer	16.548	10.604
Sum annen gjeld	23.191	16.454

29 Kapitaldekning

	2017	2016
Innskutt kapital	300.021	247.936
Opptjent kapital, ekskl. foreslått utbytte	518.405	476.043
Fradrag immaterielle eiendeler	-2.162	-2.013
Fradrag "prudent valuation"	-740	-698
Fradrag for ansvarlig kapital andre finansinstitusjoner, ikke vesentlig eierandel < 10%	-84.677	-85.610
Overgangsbestemmelser vedr. fradrag for ikke vesentlige eierandeler	17.845	34.244
Ren kjernekapital	748.692	669.902
Fondsobligasjoner	85.277	60.303
Overgangsbestemmelser vedr. fradrag for ikke vesentlige eierandeler	-8.923	-17.122
Kjernekapital	825.046	713.083
Ansvarlig kapital	109.976	80.009
Overgangsbestemmelser vedr. fradrag for ikke vesentlige eierandeler	-8.923	-17.122
Ansvarlig kapital	926.099	775.970
Eksponeeringskategori/beregningsgrunnlag		
<i>Lokale og regionale myndigheter</i>	8.379	18.607
<i>Institusjoner</i>	8.555	18.720
<i>Foretak</i>	326.354	453.353
<i>Massemarkedsengasjementer</i>	488.437	358.449
<i>Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom</i>	2.935.742	2.624.610
<i>Forfalte engasjementer</i>	11.751	31.147
<i>Obligasjoner med fortrinnsrett</i>	12.532	13.122
<i>Andeler i verdipapirfond</i>	72.613	33.865
<i>Egenkapitalposisjoner</i>	127.999	208.971
<i>Øvrige engasjementer</i>	93.573	193.145
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	4.085.935	3.953.989
Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	292.798	275.498
Beregningsgrunnlag CVA-risiko	1.949	2.963
Samlet beregningsgrunnlag	4.380.682	4.232.450
Beregningsgrunnlag i % av forv.kap.	53,37 %	50,82 %
Kapitaldekning	21,14 %	18,33 %
Kjernekapitaldekning	18,84 %	16,85 %
Ren kjernekapitaldekning	17,09 %	15,83 %

Uten gjeldende overgangsbestemmelser i kapitaldekningsforskriften er ren kjernekapitaldekning på 16,7%. Banken har som langsiktig mål om å ha en kapitaldekning på over 19,5%. Mål for ren kjernekapitaldekning er på 16% ved de to neste årsskiftene, hensyntatt bortfall av overgangsbestemmelser og innføring av konsolideringsplikt. Finanstilsynet har fastsatt et Pilar-2 krav til banken på 3,3%, som også hensyntas i bankens kapitalmål sammen med nye krav til motsyklisk buffer.

30 Pensjonsforpliktelser

Banken har tidligere hatt en ytelsesbasert pensjonsordning, men har nå i hovedsak gått over til en innskuddsbasert ordning. I alt 59 ansatte er med i den innskuddsbaserte ordningen i 2017 og innbetalt premie i år er 2.946 mot 2.932 i fjor. På grunn av gjeldende regelverk gjenstår 7 ansatte i gammel ytelsesordning som ikke kan overflyttes til innskuddsordningen. Årlig forventet regulering av pensjoner er endret og tilpasset de betingelser som er i bankens innskuddsordning. Bankens innskuddsordning er flyttet til Danica Pensjon, mens den ytelsesbaserte ordningen og tilleggsordning til banksjef i DnB Livsforsikring.

Ved beregning av de framtidige pensjoner er

følgende forutsetninger lagt til grunn:	31.12.17	31.12.16
Diskonteringsrente	2,3 %	2,1 %
Lønnsregulering	2,5 %	2,3 %
Årlig forventet G- regulering	2,3 %	20,0 %
Pensjonsregulering	1,7 %	1,5 %
Arbeidsgiveravgift/finansskatt	19,1 %	19,1 %
Dødelighetstabell	K2013 BE	K2013 BE
Uføretabell	IR02	IR02

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:

	31.12.17	31.12.16
Servicekost og andre kostnader/(inntekter)	440	-5.435
Årets pensjonsopptjening (Service cost)	0	0
Renter på service cost	0	0
Arbeidsgiveravgift (aga)	0	0
Service cost inkl. renter og aga	0	0
Administrasjonskostnader	40	61
Arbeidsgiveravgift (aga)	7	9
Administrasjonskostnader inkl. aga	47	70
Planendringer i perioden	0	0
Avkorting/oppgjør på DBO	-2.637	-13.703
Oppgjør pensjonsmidler	2.967	9.081
Netto planendringer, avkorting, oppgjør	330	-4.622
Arbeidsgiveravgift	63	-883
Netto planendringer, avkorting, oppgjør, inkl. aga	393	-5.505
Finans kostnad / (inntekt)	-1	134
Rentekostnad / (inntekt) på netto forpliktelser	-1	117
Arbeidsgiveravgift (aga)	0	17
Netto rentekostnader (inntekter)	-1	134
Periodens netto pensjonskostnad / (inntekt)	439	-5.301

Finanskostnad er også klassifisert i regnskapet som pensjonskostnad.

Pensjonskostnad ført over utvidet resultat	31.12.17	31.12.16
Estimatavvik tap (gevinst) - endring diskonteringsrente	0	191
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i de andre økonomiske forutsetningene	0	-250
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i dødelighetstabell	0	0
Estimatavvik tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	0	0
Estimatavvik tap (gevinst) - Endring i andre forhold DBO	-43	696
Estimatavvik tap (gevinst) - Endring i andre forhold pensjonsmidler	-175	-57
Fonds- og rentegaranti kostnader	0	155
Tap (gevinst) i perioden ført over utvidet resultat	-218	735

Endring i ytelsesbasert forpliktelser	2017	2016
Pensjonsforpliktelse 01.01	2.827	17.543
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	0	0
Rentekostnad	64	432
Overtagelse/ oppkjøp/ flytting av medlemmer	-2.625	-14.585
Aktuarielle tap/(gevinster)	-43	637
Utbetalte ytelser	-223	-1.200
Pensjonsforpliktelse 31.12 inkl. aga	0	2.827

Endring i pensjonsmidlenes virkelige verdi	2017	2016
Virkelig verdi pensjonsmidler 01.01	2.734	11.556
Forventet avkastning på pensjonsmidler	18	229
Overtagelse/ oppkjøp/ flytting av medlemmer	-2.968	-9.081
Aktuarielle (gevinster)/tap	176	-97
Bidrag fra arbeidsgiver	314	822
Utbetalte ytelser	-274	-695
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	0	2.734

Faktisk avkastning på pensjonsmidlene var 18 i 2017, 228 i 2016, 204 i 2015, 1137 i 2014 og 918 i 2013.

	2017	2016	2015	2014	2013
Nåverdien av den ytelsesbaserte pens. forpl.	0	2.827	17.543	19.525	51.651
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	0	2.734	11.556	11.243	27.063
Underskudd/(overskudd)	0	93	5.987	8.282	24.588
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	-43	637	-1.160	-2.853	1.683
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-176	97	389	-1.344	1.122

31 Egenkapitalbevisiere

Banken har etter årets emisjon nå utstedt 2.776.225 stk egenkapitalbevis pålydende kr 100. Egenkapitalbevisierne følger forskrift om egenkapitalbevis i sparebank.

20 største egenkapitalbevisiere pr 31.12.17:	Antall	Andel
Forsvarets Personellservice	251.300	9,05 %
Verdipapirfondet Eika Utbytte	106.527	3,84 %
Schlösser-Møller Gruppen AS	96.122	3,46 %
Kjell Petter Johansen	82.094	2,96 %
MP Pensjon	77.125	2,78 %
Unne Invest AS	75.217	2,71 %
Thore Hyggen	74.655	2,69 %
GH Holding AS	73.569	2,65 %
Rakon Eiendom AS	62.790	2,26 %
Forte Trønder	61.501	2,22 %
Thorbjørn Grunnan	60.316	2,17 %
Lega AS	45.897	1,65 %
Trønder Økonomi AS	43.017	1,55 %
Alpha Finans og Eiendom Invest AS	40.000	1,44 %
Sparebankstiftelsen DnB Nor	38.000	1,37 %
Sifo Invest AS	35.726	1,29 %
Wenaasgruppen AS	35.040	1,26 %
Universal Presentkort AS	32.700	1,18 %
Ola Løkbakks fond	32.389	1,17 %
Ragnar Wehn	30.209	1,09 %
Øvrige	1.422.031	51,22 %
Totalt utstedte egenkapitalbevis	2.776.225	100,00 %
Totalt antall egenkapitalbevisiere	754	

Egenkapitalbevisbrøk	2017	2016
Eierandelskapital	230.614	230.614
Beholdning av egne egenkapitalbevis	-7	-7
Overkursfond	17.329	17.329
Utjevningsfond, ekskl. avsatt utbytte	29.590	27.864
A. Sum egenkapitalbevisierne kapital	277.527	275.801
Grunnfondskapital	409.793	403.790
B. Sum grunnfondskapital ekskl. FUG/utbytte	409.793	403.790
Annen egenkapital, ikke resultatført	35.809	26.459
Egenkapital 01.01. ekskl. utbytte/gaver	723.129	706.050
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	40,4 %	39,6 %

Brøken beregnes i utgangspunktet på grunnlag av egenkapital ved begynnelsen av året, fratrukket foreslått utbytte/gaver. I tillegg medregnes i eierbrøken en andel av emisjonsbeløpene tilsvarende antall dager etter registrering i Foretaksregisteret. Årets emisjon gjør at den beregnes ut fra gjennomsnittlig andel gjennom året og avviker noe ved utdeling ved årets slutt, jfr. note 13. Fond for urealiserte gevinster holdes utenfor da de fordeles forholdsmessig.

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte:	Antall*
Styremedlemmer:	
Jan Erik Helgemo, varamedlem	26.666
Marianne Bringdal *	18.711
Ståle Vandvik (ansattevalgt vara)	5.402
Esten Bollingmo, ansattvalgt	2.287
Bernt Gagnås, nestleder	1.250
Mona Berg Valseth, ansattvalgt	771
Generalforsamlingsmedlemmer 2017:	
Erik Schløsser Møller* (repr. Schløsser Møller Gruppen AS/Athos Holding AS)	96.152
Leidulf Gravråk*	62.197
Frank G. Forseth *	43.017
Anna E. Rathe	22.129
Anders Storhaugen (varamedlem)	15.847
Kåre Skånøy (varamedlem)	13.031
Andor Undlien (varamedlem)	8.952
Mildrid Akselsen	6.300
Atle Hagen	5.400
Berit Johanne Holthe*	5.000
May-Liss Langørgen	4.733
Sigmund Gråbak	4.652
Anders Losen	3.610
Else Løhre (varamedlem)	3.000
Terje Tyskø	2.173
Jørn Wangberg (varamedlem)	2.150
Anne Gaustad (varamedlem)	1.608
Odd Jarle Brodal	1.429
Kristmar Sunnset	1.300
Hilde Meland	1.139
Henrik Rødde	1.100
Pål Berg* (repr. Berg Invest Holding AS)	1.079
Mai Kristin Søtvik	996
Inger Anita Fremo (varamedlem)	658
Marianne Eidsmo(varamedlem)	478
Stig Langseth	402
Ane E. Meistad	242
Petra Løvseth	150

*) Egenkapitalbevis eid av nærstående er inkludert.

32 Garantiansvar og pantstillelser

Garantiansvar	2017	2016
Betalingsgarantier Eika Boligkreditt	19.801	124.459
Betalingsgarantier øvrige	29.695	32.596
Kontraktsgarantier	84.252	102.625
Sparebankenes Sikringsfond	0	0
Sum garantiansvar	133.748	259.680

Ingen del av garantiansvaret er kontraktsgarantert av andre kredittinstitusjoner. Se også note 11g.

Pantstillelser og lignende	2017	2016
Obligasjoner stillet som sikkerhet for lån i Norges Bank, bokf. verdi	175.408	176.959
Sum pantstillelser	175.408	176.959

Banken stiller garanti for lån som er formidlet til Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriteriet at lånet er innenfor 60% av panteobjekt. Betalingsgarantiene overfor EBK består av 1.029 avtaler mot 1.010 i fjor. Garantibeløpet er tredelt jfr. note 3 om Eika Boligkreditt. Det beregnes ikke garantiprovisjon.

Det har ikke vært foretatt utbetalinger på garantier i 2016 eller 2015. Banken stiller samme krav til sikkerheter på garantier som for øvrig kredittgivning, jfr. note 3.

Finansielle garantier skal innregnes etter reglene i IAS 39.14 og måles etter reglene i IAS 39.43 og IAS 39.47 jfr IAS 39.AG4 med mindre reglene i IAS 39.29-37 jfr IAS 39.AG47-AG52 kommer til anvendelse. Det finnes ikke unntak fra dette. Innregningen gjøres ved at garantiforpliktelsen vises som en gjeldspost, og en tilhørende fordring på garantiprovisjoner. Så lenge garantiforpliktelsen ikke er påvirket av IAS 37 (jf. IAS 39.47(c)(i)), vil balanseføringen av garantiforpliktelsen ikke ha resultatmessig effekt. Vår vurdering har derfor vært at de finansielle garantiene ikke er vesentlige for bankens regnskap, og at inntil vi har systemer for å gjennomføre nøyaktige beregninger kan en balanseføring utelates, med referanse til IASBs rammeverk paragraf 30. De finansielle garantiene er pr. i dag ikke balanseført.

33 Sparebankenes Sikringsfond

Avgift til Sparebankenes Sikringsfond er kostnadsført med 3,1 mill mot 3,4 mill i fjor.

34 Leieavtaler

Bankens avdelingskontorer på Ler og Korsvegen holder til i leide lokaler. Leieavtalene utgår i 2018 og 2020 for hhv. Korsvegen og Ler med oppsjon på forlengelse. Årlig leie for lokaler til filialene er 141 mot 139 i fjor. Banken har også leieavtale i lokaler på Bassengbakken på Solsiden i Trondheim. Leiekostnadene i 2017 var 1.439 som i fjor.

35 Hendelser etter balansedagen

Styrets forslag til utbytte er på 23,6 MNOK for 2017. Endelig vedtak foretas i generalforsamling 8. mars 2018, jfr. note 13.

36 Overgang til IFRS 9

Banken vil klassifisere sine finansielle eiendeler i følgende kategorier etter spesifikasjonene i IFRS 9:

	31.12.2017 Etter IAS 39		01.01.2018 Etter IFRS 9	
Konter og fordringer på sentralbanker	Amortisert kost	71.183	Amortisert kost	71.183
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Amortisert kost	7.413	Amortisert kost	7.413
Utlån til og fordringer på kunder	Amortisert kost	7.131.819	Amortisert kost	7.043.414
	Virkelig verdi over resultat	0	Virkelig verdi over resultat	75.157
Aksjer og ek. bevis til virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over resultat	1.034	Virkelig verdi over resultat	1.034
Pengemarkedsfond til virkelig verdi over res.	Virkelig verdi over resultat	328.974	Virkelig verdi over resultat	328.974
Sertifikater og obl. tilgjengelig for salg	Tilgjengelig for salg	414.157	Virkelig verdi over utvidet resultat	414.157
Aksjer og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg	Tilgjengelig for salg	164.607	Virkelig verdi over utvidet resultat	164.607
Totalt		<u>8.119.187</u>		<u>8.105.939</u>

Mer om bankens klassifisering etter IFRS 9:

Utlån med flytende rente blir fortsatt klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, tilfredsstillende ikke kravene i IFRS 9 i sin nåværende form, til å være et finansielt instrument som kun gir opphav til betalinger i form av hovedstol og rente. Årsaken er at banken ved innfrielse både kan motta og betale en kompensasjon til låntaker. Disse lånene er derfor klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Det er imidlertid vedtatt en endring til IFRS 9, Amendment to IFRS 9, *Financial instruments on prepayment features with negative compensation (effective date 1 Jan 2019)*, som vil endre på disse reglene, slik at banken forventer at disse lånene vil bli klassifisert til amortisert kost igjen når denne endringen trer i kraft.

Bankens obligasjonsportefølje som er tiltenkt å dekke LCR-krav og forvaltes av Eika Kapitalforvaltning blir klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat, som er i tråd med bankens forretningsmodell om å holde investeringene for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, samt å selge.

Bankens pengemarkedsportefølje blir klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste innenfor krav om likviditet og risiko i porteføljen. Salg utføres for å dekke uventede likviditetsbehov.

Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, blir klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke er derivater eller holdt for handelsformål.

Overgangseffekter

Banken får følgende endringer i finansielle eiendeler og forpliktelser pr. 01.01.2018 ved overgang til IFRS 9:

	31.12.2017 Etter IAS 39	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2018 Etter IFRS 9
Amortisert kost				
Kontanter og innskudd i Norges Bank				
Åpningsbalanse IAS 39 og sluttbalanse IFRS 9	71.183	-	-	71.183
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner				
Åpningsbalanse IAS 39	7.413			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				7.413
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse IAS 39	7.131.819			
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-71.768		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-16.230	
Sluttbalanse IFRS 9				7.043.821
Finansielle eiendeler til amortisert kost	7.210.415	-71.768	-16.230	7.122.417
Ubenyttede kreditter til kunder				
Åpningsbalanse IAS 39	557.318			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				557.318
Garantier til kunder				
Åpningsbalanse IAS 39	133.748			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-407	
Sluttbalanse IFRS 9				133.341
Finansielle forpliktelser til amortisert kost	691.066	-	-407	690.659
Virkelig verdi over resultatet				
Investeringer i verdipapirer - egenkapitalinstrumenter (obligatorisk)				
Åpningsbalanse IAS 39	1.034			
Reklassifisert fra tilgjengelig for salg		-		
Sluttbalanse IFRS 9				1.034
Investeringer i verdipapirer - rentepapirer (valgt)				
Åpningsbalanse IAS 39	328.974			
Reklassifisert fra tilgjengelig for salg		-		
Sluttbalanse IFRS 9				328.974
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	330.008	-	-	330.008

Virkelig verdi over utvidet resultat**Utlån til kunder**

Åpningsbalanse IAS 39 og sluttbalanse IFRS 9	-	71.768	3.389	75.157
--	---	--------	-------	--------

Investeringer i verdipapirer - egenkapitalinstrumenter (valgt)

Åpningsbalanse IAS 39	164.607			
Reklassifisert fra tilgjengelig for salg		-		
Sluttbalanse IFRS 9				164.607

Investeringer i verdipapirer - rentepapirer

Åpningsbalanse IAS 39	414.157			
Reklassifisert fra virkelig verdi over resultatet		-		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				414.157

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	578.764	71.768	3.389	578.764
---	----------------	---------------	--------------	----------------

Sum finansielle eiendeler	8.119.187	-	-12.841	8.031.189
----------------------------------	------------------	----------	----------------	------------------

Sum finansielle forpliktelser	691.066	-	-407	690.659
--------------------------------------	----------------	----------	-------------	----------------

Nedskrivninger på finansielle eiendeler, garantier og ubenyttede kredittrammer etter IFRS 9 pr. 01.01.2018 og etter IAS 39 pr. 31.12.2017:

Nedskrivninger etter IFRS 9 og IAS 39

	31.12.2017		01.01.2018 IFRS 9		Totale nedskrivninger
	IAS 39	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	
Utlån til og fordringer på kunder	12.889	2.764	21.269	5.086	29.119
Ubenyttede kredittrammer til kunder	-				-
Garantier til kunder	-	52	355	-	407
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-
Verdipapirer	-	-	-	-	-
Sum nedskrivninger	12.889	2.816	21.624	5.086	29.526
Bokført som reduksjon av balanseposter	12.889	2.764	21.269	5.086	29.119
Bokført som avsetning på garantier	-	52	355	-	407

Som følge av prinsippendringen for overgang til IFRS 9, får banken en reduksjon i egenkapitalen på 9,1 mill kr. se Egenkapitaloppstilling. 4,2 mill. kr. blir ført mot utsatt skatt.

Effekten på egenkapitalen medfører at ren kjernekapitaldekning reduseres med 0,25%.

Banken vil benytte overgangsreglene for innarbeidelse av påvirkning på ansvarlig kapital fra overgangseffektene ved overgang til IFRS 9. Dvs. at effekten første året er redusert ren kjernekapital med 0,03%.

Til generalforsamlingen i Melhus Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Melhus Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning for årsregnskapet 2017. Forholdet *allokering av merverdi ved oppkjøp og verdsettelse av goodwill* var drevet av en transaksjon i 2016 da Melhus Sparebank kjøpte seg opp i Heimdal Eiendomsmegling AS og etablerte et konsernforhold. Forholdet har følgelig ikke vært sentralt i årets revisjon. *Verdsettelse av utlån til kunder og IT-systemer* er områder som har fortsatt å ha samme karakteristika og risikoer og har følgelig vært viktige fokusområder i vår revisjon også i 2017.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdsettelse av utlån til kunde

Vi har fokusert på dette området fordi ledelsen i stor grad benytter skjønn i

Se note 3, note 11 og note 15 til årsregnskapet for en beskrivelse av konsernets kredittrisiko og nedskrivning

vurderingen av nedskrivningsbehov for utlån. I tillegg utgjør utlån en betydelig andel av verdien av eiendeler i balansen.

Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov samt vurderingen av disse utlånene er sentrale. Bruken av skjønn kan påvirke årets regnskapsmessige resultat og ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket som følge av risikoklassifisering av utlån.

Etter regnskapsreglene skal banken på slutten av hver rapporteringsperiode vurdere om det finnes objektive indikasjoner på at et utlån har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall på utlån har inntruffet, skal nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. Begge vurderingene involverer stor grad av skjønn.

Vi har i revisjonen særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån med objektive indikasjoner på verdifall
- De forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån som har objektive indikasjoner på verdifall
- Bankens nye nedskrivningsmodell under IFRS 9 som implementeres fra 01.01.2018, og som er beskrevet i note 2.1.1 og 2.7

av utlån til kunder.

Vi har vurdert utformingen og testet effektiviteten av etablerte kontroller over verdsettelse av utlån til kunder. Dette er kontroller som er rettet mot identifisering av utlån til kunder der det foreligger objektive indikasjoner på verdifall og kontroller rettet mot beregning av nedskrivningsbeløpet. Vi konkluderte med at vi kunne basere oss på disse kontrollene i vår revisjon.

Vi har testet et utvalg utlån til kunder for å gjøre oss opp vår egen oppfatning av hvorvidt disse utlånene hadde objektive indikasjoner på verdifall og sammenlignet med ledelsens konklusjon. Vi fant at ledelsens konklusjoner knyttet til disse lånene var rimelige.

For utlån der nedskrivningsbeløp var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere realisasjonsverdien som ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge beregningen av nedskrivningsbeløpet. Vi utfordret de vurderinger ledelsen hadde gjort ved å intervju kredittd medarbeidere og ledelsen. Vi sammenlignet realisasjonsverdien med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig. Resultatet av denne testingen av individuelle nedskrivninger viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløpene.

Der nedskrivningsbeløp var beregnet kollektivt for grupper av utlån testet vi de data og forutsetninger som ble benyttet for et utvalg grupper, samt kontrollerte at modellen beregnet nedskrivningsbeløp matematisk korrekt. Resultatet av denne testingen viste at forutsetninger benyttet ved beregningen av nedskrivningsbeløpene var rimelige og at nedskrivningsbeløpene var riktig beregnet.

Banken har sammen med Eika Gruppen deltatt i utviklingen av en modell for å ta hensyn til kravene til beregning av kreditt-tap som følger av IFRS 9. Vi har hatt diskusjoner med ledelsen om prosjektet og har fått innsyn i modellen og de forutsetninger som ligger til grunn for bruk av den.

Prosjektet har blant annet benyttet uavhengige revisorer til å vurdere om modellen ivaretar kravene i IFRS 9. Vi har vurdert rapporteringen som er avgitt av disse revisorene og har vurdert deres objektivitet, kvalifikasjoner og metodikk for å gjennomføre dette arbeidet. Vi har også gjennomført samtaler med dem. Resultatet av våre vurderinger viste at prosjektet har ledet til at modellen ivaretar kravene i IFRS 9 og at

(2)

modellen utfører beregninger slik den er tiltenkt.

Vi har testet et utvalg av de data som banken har matet inn i modellen mot pålitelige kildemateriale. Vårt arbeid avdekket ikke avvik av betydning.

IT-systemer

Vi har fokusert på dette området fordi bankens finansielle rapporteringssystemer og virksomhet er avhengig av komplekse IT-systemer. Eventuelle svakheter i automatiserte prosesser og tilhørende IT-avhengige manuelle kontroller kan medføre problemer knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering.

PwC har gjennomgått tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til vår revisjon.

Resultatet av våre kontroller viser at vi kan bygge på de av bankens IT systemer og betalingsformidling som er relevante for vår revisjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av all informasjon i årsrapporten, herunder årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner

(3)

nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

(4)

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim 8. februar 2018
PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor

HOVEDTALL MELHUSBANKEN

Beløp i tusen kroner og i % av midlere forvaltning

Resultat	2017		2016	
Renteinntekter	242.754	2,89 %	239.546	3,01 %
Rentekostnader	109.315	1,30 %	109.282	1,37 %
Rentenetto	133.439	1,59 %	130.264	1,64 %
Netto andre driftsinntekter	59.373	0,71 %	44.485	0,56 %
SUM driftsinntekter	192.812	2,30 %	174.749	2,20 %
Personalkostnader	51.657	0,62 %	44.446	0,56 %
Andre driftskostnader	41.621	0,50 %	41.081	0,52 %
SUM driftskostnader	93.278	1,11 %	85.527	1,08 %
Driftsresultat før tap	99.533	1,19 %	89.222	1,12 %
Tap på utlån	1.521	0,02 %	2.388	0,03 %
Andel av resultat tilknyttet selskap	629	0,01 %	15.823	0,20 %
Driftsresultat før skatt	98.642	1,17 %	102.657	1,29 %
Skatt	19.492	0,23 %	19.431	0,24 %
Resultat	79.151	0,94 %	83.226	1,05 %

Nøkkel tall	2017	2016
Fra balansen		
Forvaltningskapital, inkl. EBK	9.902.087	9.668.660
Midlere forvaltningskapital	8.396.356	7.952.911
Utlån til kunder	7.144.708	6.987.153
Utlån privatmarked	5.134.372	4.849.617
Utlån til Eika Boligkreditt	1.694.309	1.607.526
Innskudd fra kunder	5.120.170	4.704.054
Gj.snitlig Egenkapital i året	770.353	658.025
Rentabilitet m.v.		
Driftskostnader i % av driftsinntekter	48,22 %	44,88 %
Driftsk. i % av driftsinnt. ekskl. kursgev.*	48,17 %	48,85 %
Resultat i % av midl. Forvaltningskap.	0,94 %	1,05 %
Resultat i % av gj.snittlig Egenkapital	10,27 %	12,65 %
Resultat før skatt i % av midl. Forvaltningskap.	1,17 %	1,29 %
Provisjonsinnt. (banktj.) i % av totale innt.	21,98 %	20,99 %
Antall årsverk	53	56
Antall bankkontor	5	5
Midlere forvaltningskapital pr. årsverk	159.931	142.016
Soliditet		
Ansvarlig kapital	926.099	775.970
Kapitaldekning	21,14 %	18,33 %
Kjernekapitalprosent	18,84 %	16,85 %
Ren kjernekapital	17,09 %	15,83 %
Bokførte tap i % av utlån pr. 1.1	0,02 %	0,04 %
Nedskr. utlån. i % av brutto utlån	0,18 %	0,14 %
Finansiering - likviditet		
Innskudd i % av utlån	71,79 %	67,42 %
Økning forv.kapital i % av forv. pr. 1.1.	2,41 %	15,45 %
Økning utlån i % av utlån pr. 1.1.	2,25 %	10,50 %
Utlånsvekst siste 12 mnd. inkl. EBK	2,84 %	13,78 %
Andel private utlån i Eika Boligkreditt AS	24,81 %	24,90 %
Økning innskudd i % av innskudd pr. 1.1.	8,85 %	16,03 %
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	117,00 %	163,00 %

Egenkapitalbevis (EKB)		
Egenkapitalbevisbrøk (gj.snitt)	40,6 %	37,5 %
Antall utstedte bevis	2.776,23	2.306,14
Børskurs	119	125
Børsverdi	330.371	288.268
Bokf. egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	133,73	134,66
Resultat per EKB	13,11	14,73
Utbytte per EKB	8,50	8,50
Pris / Resultat per EKB	9,07	8,49
Pris / Bokført egenkapital	0,89	0,93

*) ekskl. gevinster/tap på aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultat

GENERALFORSAMLING

Kundevalgte

Eid, Bodil Ingrid
Holthe, Berit J.
Løvseth, Petra
Mørkved, Siv
Sunnset, Kristmar
Senneset, Gunnar Nyvang

Kommunevalgte

Gimse-Syrstad, Einar
Gråbak, Sigmund
Jagtøyen, Jorid O
Løfaldli, Guro

Ansattevalgte

Brodal, Odd Jarle
Meistad, Ane E.
Langseth, Stig
Langørgen, May-Liss
Søtvik, Mai Kristin
Tyskø, Terje

Egenkapitalbevisiere

Berg, Pål*
Forseth, Frank
Gravårk, Leidulf (leder)
Hagen, Atle
Helgemo, Jan Erik
Losen, Anders J.
Meland, Hilde
Rathe, Anna E.
Erik Schløsser Møller**

Varamedlemmer

Lomheim, Ingar
Løhre, Else
Reitan, Ketil

Varamedlemmer

Moum, Merethe
Holm, Anna Lina Mørreaunet

Varamedlemmer

Eidsmo, Marianne
Gaustad, Anne
Fremo, Inger Anita

Varamedlemmer

Skånøy, Kåre
Storhaugen, Anders
Undlien, Andor
Wangberg, Jørn

Styremedlemmer

Berg, Bjørn (leder)
Berg, Mona Valseth (ansattevalgt)
Bollingmo, Esten (ansattvalgt)
Bringedal, Marianne
Gagnås, Bernt (nestleder)
Myhr, Ann-Sølvi Valås
Temre, Jo Stein

Varamedlemmer

Helgemo, Jan Erik
Moum, Merethe
Vandvik, Ståle

* Representerer Berg Invest Holding AS

** Representerer Schløsser Møller Gruppen AS og Athos Holding AS

